

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Qəbul
imtahanlarında
hansı
dəyişikliklər
olacaq?
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 26 yanvar 2024-cü il Cümə № 15 (8388) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

AŞ PA qazdığı quyuya özü düşdü - bundan sonra nə olacaq?

Cənubi Qafqazda Azərbaycanla əməkdaşlıq etməyən heç bir qurum uğur qazana bilməz

yazısı səh.9-da

“Sorosçular”ın “Azərbaycan Qərbdən ayrılır” iddiası

yazısı səh.7-də

İşdən çıxarılan baş həkim məhkəmə zalında həbs edildi

yazısı səh.3-də

Vardanyanın həbs müddəti uzadıldı

yazısı səh.4-də

Azərbaycanla Ermənistan arasında sülhün “İsrail variantı”

yazısı səh.6-da

AŞ PA-da bizə qarşı çıxanlar - aralarında Öcalan tərəfdarı da var

yazısı səh.4-də

Ermənistanda “itən” 17 min “Kalaşnikov” terrorçuların əlində

yazısı səh.11-də

Türkiyə-İran yaxınlaşması - Bakının uduşu...

yazısı səh.8-də

MİDA yeni evlər tikəcək- Bakıda mənzil ehtiyacı olanların sayı

yazısı səh.10-da

Baş Qərargah rəisi hərbi hissələrdə yoxlama apardı

yazısı səh.11-də

QƏRBİN 7 FEVRAL QORXUSU: “DAHA GÜCLÜ PREZİDENT ƏLİYEV...”

Anti-Azərbaycan qüvvələr prezident seçkisinin nəticələrini tanımamaq üçün “siyasi mühit” qurmağa çalışırlar; prezidentliyə namizədlər, deputat və ekspertlərdən fərqli açıqlamalar var

yazısı səh.5-də

Nazirlər Kabinetinin istefasına sayılı günlər qaldı

Seçkidən sonra atılacaq ilk addım-həm yerdəyişmələrin olacağı, həm də nazirlərin və komitə sədrlərinin bəzilərinin kənarda saxlanılacağı gözlənilir

yazısı səh.7-də

Alimpaşa Məmmədov azadlıq yolunda - əmlaklarını necə xilas etdi...

yazısı səh.3-də

Lavrov sülhməramlılar və ABŞ qoşunları haqda nə dedi?

yazısı səh.6-da

Misir Mərdanovdan “tələbələri liftə buraxmayın” təklifi

yazısı səh.10-da

Əli Kərimin oğlu vəfat etdi

Tanınmış alim Paşa Kərimov vəfat edib. Bu barədə AMEA-dan məlumat verilib.

Məlumatla görə, görkəmli filoloq, ədəbiyyat tariximizin tədqiqatçısı, mətnşünas, "Tərəqqi" medallı alim, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü, AMEA-nın Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun direktor müavini fil.ü.e.d., professor Paşa Kərimov ömrünün 65-ci ilində vəfat edib.

Paşa Kərimov 10 fevral 1959-cu ildə Bakı şəhərində anadan olub.

1982-ci ildən AMEA-nın Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunda işləyib. 1 noyabr 2011-ci il tarixindən 11 fevral 2014-cü il tarixinədək Əlyazmalar İnstitutunun direktoru vəzifəsini icra edib. 2014-cü ildən vəfatına kimi institutun direktor müavini vəzifəsində fəaliyyət göstərmişdir. Həmçinin 2015-ci ildən institutun Multidissiplinar əlyazmalar və əski çap kitabları şöbəsinin müdiri idi.

Qeyd edək ki, Paşa Kərimov məşhur şair Əli Kərimin oğludur.

Azərbaycanda son dörd ildə 504 uşaq övladlığa verilib

1 noyabr 2019-cu ildən indiyə kimi ümumilikdə 504 uşaq övladlığa verilib.

Bunu Sosial Xidmətlər Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Vüqar Behbudov mətbuat konfransında bildirib. Onlardan 141 nəfəri ötən il övladlığa verilən uşaqlardır.

"Paralel olaraq "Himayədar ailə" qayğı modeli çərçivəsində 5 uşaq himayədar ailələrə verilib. Sosial layihələr çərçivəsində 2023-cü il ərzində 21 şəhər və rayonda yaradılan gənərci qayğı mərkəzlərində 630 uşağa sosial xidmət göstərilir".

Dərmanların qiyməti ucuzlaşacaq

Prezident İlham Əliyev "Rəqabət Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə haqqında" Qanunu təsdiqləyib. Məcəllə hökmran mövqedən sui-istifadənin qarşısının alınması və rəqabət neytrallığının təmin edilməsinə xidmət etməklə yanaşı, sahibkarlıq subyektlərinin fəaliyyətinin stimullaşdırılmasına da imkan yaradacaq.

Qanun layihəsi rəqabət mühitinin inkişaf etdirilməsi və institusional bazanın möhkəmləndirilməsi istiqamətində inhisarlaşma meyillərinin iqtisadi fəaliyyətə və dövlət büdcəsinə mənfi təsirlərinin aradan qaldırılmasına imkan verən əhatəli bir hüquqi çərçivə yaradır. Yeni dəyişikliyin ən çox dərman qiymətlərinin tənzimlənməsində rol oynayacağı qeyd olunur.

Mövzu ilə bağlı iqtisadçı-ekspert Xəlid Kərimli Yenisabah.az-a danışdı: "Rəqabət Məcəlləsi iyunun 1-dən qüvvəyə minəcək. Dərmanların əhali üçün vacib olan hissəsinin qiymətləri tənzimlənir. Artıq bir neçə ildir ki, bu tip dərmanlara Tarif Şurası tərəfindən vahid qiymət tətbiq edilirdi. Son dövrlər isə qaydalar dəyişdi və onlara yuxarı hədd qiyməti təyin olundu. Bu o deməkdir ki, təyin olunan yuxarı hədddən artıq qiymət müəyyən edib satmaq olmaz. Rəqabət Məcəlləsi effektiv şəkildə tətbiq edilsə və stimullaşdırılırsa, daha çox oyunçu bazara girəcək və bu da qiymətlərin daha ədalətli və ucuzlaşmasına səbəb ola bilər".

Azərbaycan Avropa Şurasından çıxır?

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) Azərbaycan nümayəndə heyətinin etimadnaməsini təsdiqləməmək barədə qərarına rəsmi Bakı adekvat cavab vermək niyyətindədir.

AŞ PA-nın sözügedən qərarının qəbul olunduğu dünənki iclasında Azərbaycan nümayəndə heyətinin səlahiyyətlərinin məhdudlaşdırılmasının Azərbaycanın Avropa Şurasının digər strukturlarında iştirakının dayandırılması anlamına gəlmədiyi qeyd olunsa da, Bakının mövqeyi fərqlidir.

APA-nın əldə etdiyi məlumata görə, Azərbaycan özünə qarşı bu haqsız və qərəzli mü-

nasibətlə barışmaq fikrində deyil və hazırda yalnız AŞ PA yox, ümumilikdə Avropa Şurasından çıxma proseduru da rəsmi Bakı tərəfindən araşdırılır.

Eyni zamanda Azərbaycan Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin yurisdiksiyasını tanımaqdan imtina edə bilər.

"Demokratik.az" saytının redaktoruna 6,5 il həbs

Cümə axşamı Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsi rüşvət tələb etməkdə ittiham olunan "Demokratik.az" saytının redaktoru Osman Nərimanoğlu (Rzayev) barəsində hökm çıxarıb.

Dövlət ittihamçısı onun 8 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib.

Onun sözlərinə görə, "Osman nəşrlərinə və məmurlar arasında korrupsiya faktlarını ifşa etdiyinə görə cəzalandırılması məqsədilə ittihamların saxtalaşdırıldığını bildirib".

Müdafiə tərəfi Rzayevin təqsiri sübuta yetirilmədiyinə görə ona bəraət verilməsini istəyib. Bununla belə, məhkəmə redaktora 6,5 il müddətinə həbs verib.

Müdafiə tərəfi apelyasiya şikayəti vermək niyyətindədir. Osman Nərimanoğlu 5 iyul 2022-ci il tarixində rüşvət tələb etmək ittihamı ilə həbs olunub. O, həbsdən sonra bildirib ki, ittihamlar uydurmadır, saytda korrupsiya faktları ilə bağlı məlumatlar dərc olunan Goranboy və Göygöl rayonunun Meliorasiya İdarəsinin məmurları və həkimləri tərəfindən ona böhtan atılıb.

□ "Turan"

Bir neçə marşrut xətti nağdsız ödənişə keçdi

Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyində olan Azərbaycan Yerüstü Nəqliyyat Agentliyi (AYNA) tərəfindən sərnişin daşımaqlarını yerinə yetirən subyektlərdə gedişhaqqının nağdsız ödənilməsinə təmin edən ödəniş sistemində keçidin sürətləndirilməsi ilə bağlı işlər davam etdirilir.

Bu barədə AYNA-dan məlumat verilib. Belə ki, yanvarın 27-dən Nəqliyyatın Səfəri - Sabunçu qəsəbəsi, Ə.Əliyev küçəsi istiqamətində fəaliyyət göstərən 22 nömrəli, yanvarın 28-dən isə Sabunçu dəmiryol stansiyasını "Dənəgül" metro stansiyası ilə əlaqələndirən 93 nömrəli şəhərdaxili müntəzəm marşrutlar nağdsız ödəniş sistemi ilə fəaliyyət göstərəcək.

Qeyd edək ki, Bakı şəhəri üzrə fəaliyyət göstərən 180 marşrutdan 102-si nağdsız ödəniş sistemində qoşulub. 2023-cü ildə 14 marşrut üzrə fəaliyyət göstərən 375 avtobusda kart sistemində keçid olunub.

Məleykə Abbaszadə Qəbul imtahanlarında hansı dəyişikliklər olacaq?

Ali məktəblərə qəbul imtahanlarının keçirilməsində hər hansı dəyişiklik nəzərdə tutulmur.

Bunu jurnalistlərə açıqlamasında Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə söyləyib.

"İmtahan prosesində baş verəcək bütün dəyişikliklər əvvəlcədən elan edilir. Xüsusilə imtahanın məzmunu ilə əlaqədar bütün dəyişikliklər sentyabr ayında hər bir fənn üzrə ictimaiyyətə təqdim olunur. "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılış nömrələrində isə yeni növ tapşırıqlar təqdim edilir. Bunların hamısı ilin əvvəlində pedaqoji ictimaiyyətə, abituriyentlərə təqdim edilir", - deyərək DIM sədri bildirib.

Məleykə Abbaszadə cari ildə keçiriləcək ali məktəblərə qəbul imtahanlarının regional üzrə cədvəlinin yaxın vaxtlarda açıqlanacağını qeyd edib.

"Azəriqaz"dan qaz limiti ilə bağlı açıqlama

"Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin (İB) Baş direktoru Ruslan Əliyev sosial şəbəkələrdə canlı yayımda vətəndaşların müraciətlərini qəbul edib, qaz təchizatına dair yaranmış problemləri, irad və təklifləri dinləyib.

Musavat.com-un məlumatına görə, Ruslan Əliyev bildirib ki, rekord həcmdə qaz qəbul edib: "24 yanvar tarixinə "Azəriqaz" sutkalıq 48 milyon kubmetr qaz qəbul edib ki, bu da rekord bir göstəricidir. Keçən ilin eyni gününə nisbətən 8 milyon kubmetr artıq qaz qəbul olundu".

Ruslan Əliyev qeyd edib ki, hazırda ölkə üzrə qaz təchizatı ilə bağlı ciddi bir problem yoxdur. "Bir-iki yerdə kiçik bir qəzalarımız olub və onlar aradan qaldırılıb", - deyərək qurumun rəsmiini bildirib.

Sədr əlavə edib ki, Azərbaycan əhali qrupu üzrə abonentlər üçün təbii qaz istifadəsi limitlərinin ləğvi məsələsi gündəmdə deyil.

Səmkinin sabiq icra başçısı Alimpaşa Məmmədov xüsusi müsadirə qərarı verilmiş əmlaklarının geri qaytarılması üçün hərəkətə keçib. Bununla bağlı barəsindəki cinayət işi üzrə mülki iddiaçı qismində Sahibkarlığın İnkişafı Fonduna dəymiş ziyanı artıq tam ödəyib.

Alimpaşa Məmmədov saxlanıldıqdan sonra onun əmlakları üzərinə həbs qoyulmuşdu. Həmin əmlaklar sırasında "Şəmkir Səbət" MMC və "Abad Şəmkir" MMC də var idi.

Vaxtilə bu əmlaklar Sahibkarlığın İnkişafı Fondundan kredit öhdəliyi ilə aşağı qiymətə alınıb. İstintaqın gedişi zamanı ödəniş tam yekunlaşmadığı üçün məhkəmənin qərarı ilə əmlaklar üzərinə həbs qoyulub. Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə keçirilən əvvəlki iclasda mülki iddiaçının nümayəndəsi kredit borcunun ödənilməsi qarşılığında əmlaklar üzərindəki həbs qərarının götürülməsini istəmişdi.

Məlum olmuşdu ki, Alimpaşa Məmmədov ümumilikdə 730 min manatlıq kredit borcunu tam ödəyib. Növbəti məhkəmə prosesində əmlakların üzərinə qoyulmuş həbs qərarının ləğvi məsələsi müzakirəyə çıxarılacaq.

Qeyd edək ki, Alimpaşa Məmmədov Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti (DTX) tərəfindən həbs edilib. Vəzifə cinayətlərində ittiham olunan keçmiş icra başçısı məhkəmədə özünü təqsirli bildiyini deyib.

Alimpaşa Məmmədov həbs olunandan sonra real bazar dəyəri 10 milyon manat qiymətləndirilmiş əmlakları ortaya çıxmışdı. Onların sırasında "Azfarel" MMC balıqyetidirmə və emalı müəssisəsi (bazar dəyəri 8 milyon 270 min manat) "Abad Şəmkir" MMC-yə məxsus daşınan və daşınmaz əmlaklar (bazar dəyəri 1 milyon 335 min manat) Bakı şəhərində yerləşən iki mənzil (bazar dəyəri 676 min manat) vardı.

Alimpaşa Məmmədov dəyəri milyonlarla manat olan əmlakları çox cüzi, simvolik qiymətlərə öz oğlunun adına olan şirkətlərə satıb. O, vəzifəsindən sui-istifadə edərək Şəmkir rayonu Çinarlı bələdiyyəsi tərəfindən təsis edilmiş, mülkiyyətində 2 milyon 844 min manat dəyərində əmlakı olan "Çinarlı Qəsəbə" MMC-nin bütün paylarının oğlu Adil Adilzadə və təcəlliylində fəaliyyət göstərən digər şəxslərə məxsus "Şəmkir Səbət Ticarət Mərkəzi" MMC-yə cəmi 40 manata satılmasını təşkil edib. Bundan əlavə, Şəmkir şəhər Bələdiyyəsi tərəfindən təsis edilmiş, mülkiyyətində 967 min manat dəyərində qida məhsulları istehsal zavodu olan "Abad Şəmkir" MMC-nin bütün paylarının oğlu Adil Adilzadəyə cəmi 180 manata satılmasını təmin edib. "Azfarel" adlı fermasından ildə külli miqdarda qazanc əldə edən icra başçısının kabinətində tapmaq olmurmuş.

Alimpaşa Məmmədovun günü özünə aid qızıl balıq fermasında keçirmiş. Hətta onun forel balığı təsərrüfatı ətraf kəndlərə ciddi ziyan vurub. Balıq təsərrüfatının ucbatından Şəmkinin Seyfəli, Abbaslı kəndlərinin camaatı Dəryaçayın nəməz, çirkli, balıqların ifrazatının qarışdığı sudan içməli olub.

nin sosial müdafiəsi naziri Səlim Müslümovla hökm oxunub. 25 milyon manat dövlət büdcəsini talamış və zərərli məhkəmə dövründə ödəmiş sabiq nazirin barəsində 5 il olmaqla şərti cəza hökmü çıxarılıb. Hökmdən 1 il əvvəl prokuror Səlim Müslümovla 11 il azadlıqdan məhrumetmə cəzaları

lən məmur özünün, yaxud ailə üzvlünün əmlakı haqqında məlumat verməyə məcbur deyil. Bu məntiqə onlar bu gün deyir ki, "bu, ailə üzvlərimizindir, onlar ki, cinayət etməyib, mən etmişəm cinayəti, onların əmlakına toxuna bilməzsiniz. Amma adi vətəndaşa münasibətdə bu qanun iş-

Alimpaşa Məmmədov azadlıq

yolunda - əmlaklarını necə xilas etdi...

Hüquqşünas: "Bu adamlar cəzasının heç yarısını çəkməmiş azadlığa çıxırlar və sakit oturmaq əvəzinə mal-mülk davası açırlar"

Sakinlərin isə bu şikayətinə məhəl qoymayıb. Məlumat üçün bildirək ki, "Azfarel" MMC balıqyetidirmə təsərrüfatı əhəmiyyətinə görə regionun ən mühüm müəssisələrindən biridir. İstehsal gücünə, perspektiv inkişaf imkanlarına görə Qafqazın ən böyük balıqyetidirmə və emalı müəssisəsi hesab olunur. "Azfarel" MMC Şəmkirçay Su Anbarının sahilində yerləşir. Qafqazda analoqu olmayan bu müəssisə 6 hektar ərazidə yaradılıb. Müəssisədə ilkin mərhələdə ildə 3 min ton 14 növ fərel balığı üzrə qırmızı və qara kürü də daxil olmaqla, 42 çeşiddə məhsul istehsal edilib. Sonrakı mərhələdə istehsal 10 min tondan 30 minə çatdırılıb.

Ötən ilin sentyabrında Alimpaşa Məmmədovun cinayət işi üzrə keçirilən məhkəməsində prokuror onun 13 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini, əmlaklarının müsadirəsini istəyib. Lakin məhkəmə işi üzrə 6 aya yaxındır ki, hökm çıxara bilmir. İddia olunur ki, sabiq icra başçısı məhkəmədən vurulan zərərini ödənilməsi barədə qeyri-rəsmi vaxt istəyib. Buna görə də məhkəmə hökm verməyə tələsmir. Hətta Alimpaşa Məmmədovun vurduğu ziyanı ödəyəcəyi təqdirdə onun şərti cəzaya məhkum edilməsinə haqqda xəbər var. Artıq Azərbaycan məhkəmələrində belə bir praktika var. Yada salaq ki, bir neçə gün əvvəl Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə sabiq emək və əhali-

zasi tələb etmişdi. Bundan sonra məhkəmə prosesi dəfələrlə təxirə salınıbmışdı. Həmin müddətdə Səlim Müslümov vurduğu ziyanı ödəmişdi.

Tanınmış hüquqşünas Əkrəm Həsənov "Yeni Müsavat"a deyib ki, Azərbaycanda 1993-cü ildə qəbul olunmuş və hələ də qüvvədə olan "Varidata təminatının verilməsi haqqında" konstitusiyaya qanunu var: "Həmin qanuna görə, heç kimdən əmlakını haradan əldən etdiyi soruşula bilməz. Digər tərəfdən də 2005-ci ildə "Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında" BMT konvensiyasına qoşulmuşuq və elə həmin ildə də eyniadlı qanun qəbul etmişik. Məmurlar tərəfindən maliyyə xarakterli məlumatların təqdim edilməsi haqqında qanuna görə, ilin əvvəlində hər bir məmur özünün və onunla birgə yaşayan ailə üzvlərinin əmlakı, hətta borcları haqda bəyannamə təqdim etməlidir. Amma həmin bəyannamə formasını Nazirlər Kabineti təsdiq etməli idi, hansı ki, 18 ildə bunu etməyib. Buna görə də heç bir məmur onun və qohumlarının əmlakının mənbəyi haqda hesabat vermir".

Əkrəm Həsənov qeyd edib ki, eyni zamanda Azərbaycanda daşınmaz əmlakın dövlət reyestri, kommersiya hüquqi şəxslərin dövlət reyestri qapalıdır, amma bütün sivil dünyada məmurların bu məlumatı açıqdır: "Belə şəraitdə istəni-

ləmir, məmurlar, məhkəmələr, icra məmurları, hüquq-mühafizə orqanları tutub vətəndaşın əmlakını da əlindən alırlar, evini də sökürlər. Necə olur ki, vaxtilə özləri hüquq-mühafizə orqanlarında işləmiş, min bir oyundan çıxmış məmurlara münasibətdə qanun birdən-birə işləyir?! Cəmiyyətdə də belə fikir yaranır ki, bunlardan niyə qorxurlar, hansı kompromatlar var".

Hüquqşünas deyib ki, Azərbaycan qanunvericiliyi bu gün korrupsiya ilə mübarizə aparmır, daha çox korrupsiyanın əl-qol açmasına kömək edir: "Məmurlar bəyannamə vermir, Daşınmaz Əmlak Reyestri qapalıdır. Bu, məmurların büdcə pullarını necə istəyirlərsə, elə də talamasına yol açan əsas amildir. Sadəcə vətəndaş da oturub düşünür ki, dövlət büdcəsini talamaq istəyən gərəkdir Səlim Müslümov, Akif Çovdarov, Vidadi Zeynalov kimi talasın. Adamlar açıq-aşkar dövlətə də, cəmiyyətə də meydan oxuyurlar. Bu adamlar nəyə güvənirlər? Dövlət əslində bu cür davranışa dözməməlidir. Təsəvvür edin ki, bu adamların bələhələri Azərbaycan Respublikası adından hökm çıxarılıb. Həmin hökmlə cinayətkar elan olunublar və əmlakları müsadirə edilib. Cəzanı tam çəkməmiş, heç yarısını çəkməmiş azadlığa çıxırlar və sakit oturmaq əvəzinə mal-mülk davası da açırlar".

□ **EİSƏN MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Müsavat"**

İşdən çıxarılan baş həkim məhkəmə zalında həbs edildi

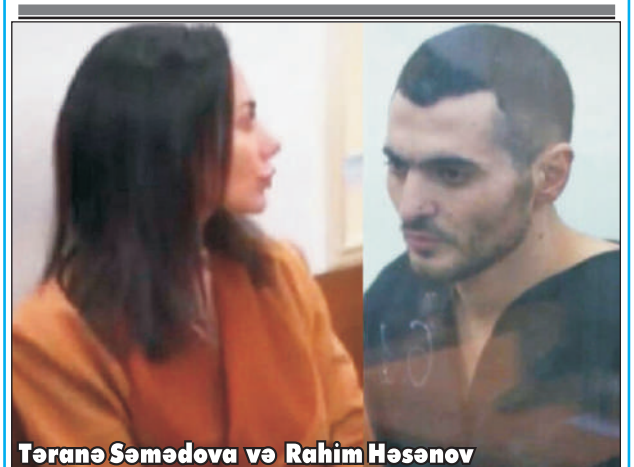
Bir neçə ay əvvəl Bakı şəhər Sabuncu rayonu 21 sayılı Birləşmiş Şəhər Xəstəxanasının baş həkimi vəzifəsindən azad edilən Rauf İsfəndiyarov həbs edilib.

Barəsində Cinayət Məcəlləsinin bir neçə maddəsi ilə iş açılan baş həkim dünən Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin qərarı ilə məhkəmə zalında həbs edilib.

Belə ki, iş üzrə zərərçəkmiş şəxs qismində tanınan müğənni Dəniz Əsədovanın vəkili Ceyhun Yusifov R.İsfəndiyarov barəsindəki polis nəzarəti altına verilmə qətimkan tədbirinin ləğvi və onun həbs edilməsi ilə bağlı vəsatətlə çıxış edib. Məhkəmə vəsatəti təmin edib.

Qeyd edək ki, keçmiş baş həkimin müğənniyə vəd verərək 627 min manatlıq dələduzluq etdiyi bildirilir. Ötən il də bu işlə bağlı həbs edilən R.İsfəndiyarov daha sonra ev dustaqlığına buraxılmışdı.

Rauf İsfəndiyarova qarşı Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi tərəfindən Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci (Dələduzluq - külli miqdarda ziyan vurmaqla), 179.2.3-cü (müştəşkil dəstə tərəfindən və külli miqdarda mənimsəmə), 308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə), 32.4.308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməyə təhrik etmə), 311.3.2-ci (rüşvət alma təkrar törədildikdə), 311.3.3-cü (təkrar, külli miqdarda rüşvət alma), 313, 32.4.313-cü (vəzifə saxtakarlığına təhrik etmə) və 320.1-ci (rəsmi sənədləri, dövlət təltiflərini, möhürləri, ştapları, blankları saxtalaşdırma, qanunsuz hazırlama, satma və ya saxta sənədlərdən istifadə etmə) maddələri ilə ittiham irəli sürülüb.

Tərənə Səmədova və Rahim Həsənov

Tanınmış prodüserə hökm oxundu

Hədə-qorxu ilə pul tələb etməkdə təqsirləndirilən prodüser Tərənə Səmədova və Rahim Həsənovun barəsində olan cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi yekunlaşıb. Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Səbinə Məmmədovadəniz sədrliyi keçirilən iclasda hökm oxunub.

Hökmə əsasən, Tərənə Səmədova 6 il, Rasim Həsənov isə 7 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Qeyd edək ki, Tərənə Səmədova və Rahim Həsənov barəsində Cinayət Məcəlləsinin 182.2.1-ci (hədə-qorxu ilə tələb etmə, qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs tərəfindən törədildikdə) maddələri ilə ittiham irəli sürülüb, məhkəmənin qərarı ilə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

2023-ci ilin sentyabr ayından Bakıda saxlanılan qondarma "artsax"ın 8 nəfər "hərbi-siyasi lideri"nin həbs müddəti yaxın günlərdə başa çatacaq.

Yanvarın 28-də "artsaxın keçmiş dövlət naziri" Ruben Vardanyanın, yanvarın 30-da "keçmiş xarici işlər naziri" Davit Babayanın, "səbiq prezidentlər" Bako Saakyan, Arkadi Qukasyan və Araik Arutyunyanın həbsdə saxlanma müddəti isə fevralın 3-də başa çatacaq. Onlar ilkin istintaq aparılması üçün 4 aylıq həbs olunublar.

"Hraparak" qəzeti yazır ki, "artsax liderləri"nin istintaq müddəti bitən kimi azadlığa buraxılacaqlarına müəyyən ümidləri var. Avropa Məhkəməsində erməni hərbi əsirlərin maraqlarını təmsil edən hüquq müdafiəçisi Siranuş Saakyan deyib ki, Azərbaycan hökumətinin hansı addımlar atacağı hələ bəlli deyil. Onun fikrincə, Azərbaycan tərəfinin son bəyanatları, Prezident İlham Əliyevin çıxışları belə deməyə əsas verir ki, "artsax"ın hərbi və siyasi liderləri" həbsdə qalacaq, üstəlik, Əliyev daha 2 nəfəri - Xocalı qatilləri Serj Sarkisyan və Robert Köçəryanı da həbs etmək istədiyini bildirib.

"Hazırda dəqiq məlumat yoxdur, amma düşünürəm ki, yaxın günlərdə işlərin gedişatı bəlli olacaq. Həbs müddətinin uzadılacağını ehtimal edirəm. Hələ məhkəməyə qədər bəzi tamaşalar tələb olunacaq.

Vardanyanın həbs müddəti uzadıldı

"Hraparak" qəzetinin yalanı: "Onların istintaq müddəti bitən kimi azadlığa buraxılacaqlarına müəyyən ümidləri var"

Azərbaycan qanunvericiliyinə görə, ilkin həbs müddəti 18 aya qədər uzadıla bilər".

Rusiya milyarder kimi tanınmış, Rusiya Federasiyası vətəndaşlığından çıxıb Ermənistan vətəndaşlığını qəbul edərək qondarma qurumun "dövlət naziri" olmuş Ruben

Vardanyan barəsində seçilmiş qətimkan tədbirinin müddəti isə uzadılıb.

"Qafqazinfo"nun əldə etdiyi məlumata görə, Səbəyel Rayon Məhkəməsi Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində aparılan cinayət işi üzrə qərar qəbul edib.

Qərara əsasən, R.Var-

danyanın həbsdə saxlanma müddəti 4 ay uzadılıb.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin İstintaq təcridxanasında saxlanılan Ruben Vardanyana Cinayət Məcəlləsinin 214-1 (terrorçuluğu maliyyələşdirmə), 279.3 (qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələrin və ya

qrupların yaradılmasında və fəaliyyətində iştirak etmə) və 318.1-ci (Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədini qanunsuz olaraq keçmə) maddələri ilə ittiham irəli sürülüb.

Qeyd edək ki, BBC bu yaxınlarda Ruben Vardanyanı ifşa edən geniş araşdırma materialı ilə çıxış etmişdi.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Ordusunun 19-20 sentyabr 2023-cü il tarixdə keçirdiyi antiterror tədbirlərindən sonra Qarabağ separatçılarının başçıları Araik Arutyunyan, Bako Saakyan, Arkadi Qukasyan, Ruben Vardanyan, David İşxanyan, Levon Mnatsakanyan, David Babayan, David Manukyan həbs edilərək Bakıya gətirilib. Onlara Azərbaycan ərazisində terrorçuluğunun təşkil edilməsinə görə bir neçə maddə üzrə cinayət işi açılıb.

Saxlanılan bu şəxslərə Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin bir çox maddələri üzrə ittiham elan olunub. İttihamda göstərilən maddələr Azərbaycan Cinayət Məcəlləsində ağır və xüsusilə ağır cinayətlər kateqo-

riyasına aid olan maddələrdir.

Burada da ən aşağı azadlıqdan məhrumetmə cəzası 9 ildir. Ən yuxarı hədd olaraq isə həmin cinayətkarlar ömürlük azadlıqdan məhrumetmə cəzasına qədər məhkum oluna bilərlər.

Onlar qanunsuz silahlı birləşmələrin yaradılması, terror aktlarının maliyyələşdirilməsi, terror aktları törətmək, hakimiyyəti əl keçirmək, qanunsuz olaraq sərhədi keçmək, insanlıq və bəşəriyyət əleyhinə olan etnik təmizləmə cinayətlərində ittiham olunurlar.

Araik Arutyunyan 44 günlük müharibə dövründə müsahibəsində Gəncənin bombalanmasına şəxsən əmr verdiyini bildirib. Burada da müharibə cinayəti, mülki hədəf və dinc vətəndaşların məhv edilməsi məsələsi var. Bu da beynəlxalq cinayətlər kateqoriyasına aid cinayətlərdir. Bunlar da şübhəsiz ki, ağır və xüsusilə ağır cinayətlərdir və ona görə uzun müddətə azadlıqdan məhrumetmə cəzası nəzərdə tutulur.

□ **ELSƏN BALAXANSKI,**
"Yeni Müsavat"

AŞ PA-da bizə qarşı çıxanlar - aralarında Öcalan tərəfdarı da var

Polşa, Slovakiya, Serbiya, Ukrayna və daha bir neçə ölkənin təmsilçiləri səsvermədə iştirak etməyib

Yanvarın 24-də AŞ PA Azərbaycan nümayəndə heyətinin bir il müddətinə səsvermə hüququndan məhrum edilməsi qərarını çıxarıb. Qətnamə 76 lehinə, 10 əleyhinə və 4 bitərəf səs olmaqla qəbul edilib.

Qətnamənin əleyhinə Türkiyə (9 deputat) və Albaniya (1 deputat) nümayəndələri səs verib.

Bundan başqa, İsveçrənin iki, Norveçin, Bosniya və Herseqovinanın bir deputatı səsvermədə tərəfsiz qalıb. Yeri gəlmişkən, hər üç dövlətin digər nümayəndələri Azərbaycanın əleyhinə səs verib.

Türkiyənin kürdləri təmsil edən Xalqların Demokratik Partiyasından (HDP) olan deputatı da Azərbaycana qarşı mövqe tutub.

Azərbaycanın əleyhinə səs verən dövlətlər arasında Ermənistan, Almaniya, Fransa, İtaliya, İspaniya, Portuqaliya, Belçika, Finlandiya, İsveç, Britaniya, Andorra, Avstriya, Xorvatiya, Danimarka, İslandiya, İrlandiya, Litva, Lüksemburq, Malta, Monako, Rumıniya, San Marino, Sloveniya olub.

Bolqarıstan, Kipr, Çex Respublikası, Estoniya, Gürcüstan, Yunanıstan, Macarıstan, Latviya, Lixtenşteyn, Monteneqro, Niderland, Şimali Makedoniya, Polşa, Slovakiya, Serbiya və Ukrayna səsvermədə iştirak etməyib.

Azərbaycan 1992-ci il yanvarın 24-də "xüsusi dövlət edilmiş qonaq" statusu almaq üçün Avropa Şurasına müraciət edib. 1996-cı il martın 17-18-də Azərbaycan Avropa

Şurasının Qanun vasitəsilə Demokratiya üzrə Avropa Komissiyasına üzv qəbul olunub.

1996-cı il iyunun 28-də AŞ PA Bürosu Azərbaycana "xüsusi dəvət edilmiş qonaq" statusunun verilməsi barədə qərar qəbul edib. Həmin il iyulun 13-də isə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyev Avropa Şurası baş katibinin adına məktub göndərərək Azərbaycanın Avropa Şurasına tamhüquqlu üzv qə-

bul olunmaq və digər üzv dövlətlər kimi İnsan Hüquqlarının və Əsas Azadlıqlarının Müdafiəsi haqqında Avropa Konvensiyasına qoşulmaq arzusunda olduğunu bildirib.

1997-ci il oktyabrın 10-11-də Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyev Avropa Şurası üzvü olan ölkələrin dövlət və hökumət başçıları Strazburqda keçirilən ikinci Zirvə toplantısında iştirak edib, Avropa Şurasının rəh-

bərliyi ilə Azərbaycanda demokratik proseslərin gedişi, ölkəmizin Avropa strukturları ilə əlaqələri barədə fikir mübadiləsi aparıb, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair Azərbaycanın mövqeyini açıqlayıb.

1998-ci il yanvarın 20-də Prezident Heydər Əliyev "Azərbaycan Respublikası ilə Avropa Şurası arasında əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi və Azərbaycan Respublikasının Avropada mənafelərinin müdafiə edilməsi sahəsində tədbirlər haqqında", 1999-cu il oktyabrın 21-də "Avropa Şurasında Azərbaycan Respublikasının təmsilçiliyinin təşkilatı təminatı haqqında" sərəncamlar verib.

2000-ci il iyunun 26-28-də AŞ PA-nın növbəti sessiyasında Azərbaycan Respublikasının Avropa Şurasının tamhüquqlu üzvlüyünə qəbul edilməsinə dair müsbət rəy verilib. Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinin 2000-ci il noyabrın 7-9-da keçirilən sessiyasında "Azərbaycanın Avropa Şurasına üzv olmağa dəvət edilməsi" adlı 14 sayılı qətnamə qəbul edilib.

Nəhayət, 2001-ci il yanvarın 17-də Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinin nümayəndələr səviyyəsində keçirilmiş iclasında Azərbaycan Respublikasının Avropa Şurasına tamhüquqlu üzv qəbul edilməsinə dair qərar qəbul edilib.

2001-ci il yanvarın 25-də Prezident Heydər Əliyevin iş-

tirakı ilə Strazburqda Azərbaycanın Avropa Şurasına üzv qəbul edilməsi münasibətilə rəsmi mərasim keçirilib və qurumun binasının qarşısında dövlətimizin bayrağı ucaldılıb.

2003-cü il yanvarın 27-də AŞ PA Bürosunun iclasında Azərbaycan Respublikasının Assambleyadakı nümayəndə heyətinin rəhbəri İlham Əliyev Büronun üzvü və AŞ PA-nın vitse-prezidenti seçilib.

1949-cu ildə yaradılan Avropa Şurasının başlıca məqsədi insan hüquqlarının, demokratiyanın, qanunun aliliyinin müdafiəsidir. Baş qərgahı Fransanın Strazburq şəhərində olan təşkilat 46 ölkəni birləşdirir.

Qurumun əsas institutları üzv ölkələrin xarici işlər nazirlərindən ibarət Nazirlər Komitəsi; milli parlament üzvlərindən ibarət Parlament Assambleyası və hakimləri üzv ölkələrdən seçilən Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsidir.

Avropa Şurasının insan haqları komissarı müstəqil vəzifəli şəxsdir.

Şuranın konstitusiyaya hüququ üzrə məşvərətçi qurumu olan Venesiya Komissiyası fəaliyyət göstərir. Digər məşvərətçi orqan Yerli və Regional Hakimiyyətler Konqresidir.

Şuraya 5 ildən bir Parlament Assambleyasında seçilən baş katib rəhbərlik edir.

□ **"Yeni Müsavat"**

Strasburqda Avropa Şurası Parlament Assambleyasının qış sessiyasının ilk günündə deputatlar “təşkilatın prinsiplərini pozduğuna görə” Azərbaycanın nümayəndə heyətinin səlahiyyətlərinin məhdudlaşdırılmasına səs veriblər.

Qərar layihəsi alman deputat Frank Şvavenin təşəbbüsü ilə ortaya çıxıb. Formal səbəblər kimi Azərbaycanda “insan hüquqlarının pozulmaqda davam etməsi, siyasi məhbusların sayının artması və 7 fevral prezident seçkisini qiymətləndirmək üçün Avropa Şurası Parlament Assambleyasının nümayəndələrinin dəvət olunmaması” göstərilib. Bəzi ekspertlərə görə, buna səbəb ölkədə bəzi həbslər və bu sıraya son dövrlər şərti olaraq “Qərbin uşaqları”nın da əlavə olunmasıdır. Onlar hesab edir ki, Qərbdən təzyiqlər iki ölkə arasında sülh müqaviləsi im-

Qərb yeddi fevral seçkisinə bu səbəbdən qorxur: “Daha güclü Prezident Əliyev...”

Anti-Azərbaycan qüvvələr prezident seçkisinin nəticələrini tanınamamaq üçün “siyasi mühit” qurmağa çalışırlar; prezidentliyə namizədlər, deputat və ekspertlərdən fərqli açıqlamalar

bu seçkinin nəticələrini tanımaqdan başqa yolu yox idi. Çünki heç bir sorğu keçirmədən də məlumdur ki, seçicilərin əksəriyyəti kimi prezident seçəcək. Bu qaçılmaz nəticəni şübhə altına almaq üçün seçkiqabağı mühitin adekvat olmadığına dair ortaqlar mövqeyi indidən formalaşdırmağa cəhd edirlər. Avropada çox yaxşı bilirlər ki, hazırkı prezident cəmiyyətin əksəriyyətindən yenidən ha-

sədi güdür. A.Mollazadə vurğuladı ki, bu oyunların hər hansı nəticəsi olmayacaq: “Azərbaycan güclü dövlətdir və bizə nəyisə diktə edə bilməzlər. Avropada gedən kampaniya və Qarabağ ermənilərinin guya etnik təmizləməyə məruz qalması iftirləri da effekt verməyəcək. Çünki bu haqda dəlil-sübut yoxdur”.

Prezidentliyə namizəd Elşad Musayev isə qəzəti-

legitimliyi şübhə altına almaq onların həddində olan iş deyil. Xalqımız müdrikdir və beynəlxalq təzyiqləri, qərəzli və düşmən münasibətini hansı ölkələrin, təsisatların göstərdiyini görməkdədir. Avropa Şurası, Avropa Parlamenti, onları idarə edən Makron Fransasının bu addımları atacağı təəccüb doğurmur”.

Prezidentliyə namizəd Fuad Əliyev isə bildirdi ki, seçkinin favoriti İlham Əli-

Xaricdəki diplomatik missiyalarda seçki - Koreyada başlayacaq, ABS-da bitəcək

Azərbaycanın seçki məntəqələri yaradılmış diplomatik missiyalarında fevralın 7-də keçiriləcək prezident seçkisi ölkəmizin Koreya Respublikasındakı səfirliyində başlayacaq, ABS-ın Los-Anceles şəhərindəki Baş konsulluğunda tamamlanacaq. Seçki-2024.az saytı xəbər verir ki, seçkilər ölkələrin yerli saat qurşaqlarına uyğun olaraq saat 08:00-da başlayacaq və 19:00-da başa çatacaq.

Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edilmiş məlumatlar əsasında seçkilərin ölkə hədudlarından kənarda təşkil məqsədilə ümumilikdə 37 ölkədə 49 seçki məntəqəsi yaradılıb.

Mərakeşin media nümayəndələri seçki barədə məlumatlandırılıb

Azərbaycanın Mərakeş Krallığındakı səfirliyi tərəfindən bu ölkənin aparıcı media qurumlarının təmsilçiləri ilə görüş keçirilib. Görüşdə Mərakeşdə fransız dilində yayımlanan və geniş oxucu kütləsinə malik “Le Matin”, “L’Opinion”, “Al Bayane”, “La Vie éco”, “TelQuel”, “Le Desk” kimi media qurumlarının, eləcə də Mərakeşin rəsmi dövlət informasiya agentliyi olan “Maghreb Arab Presse”-in rəhbər şəxsləri və nümayəndələri iştirak ediblər.

Ölkəmizin Mərakeş Krallığındakı səfiri Nazim Səmədov media təmsilçilərinə fevralın 7-də Azərbaycanda keçiriləcək prezident seçkilərinə hazırlıq prosesinə dair ətraflı məlumat verib. Səfir bu seçkilərin tarixi əhəmiyyət kəsb etdiyini və ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsindən sonra müstəqil Azərbaycanın tarixində ilk dəfə olaraq seçkilərin bütün ölkə ərazisində təşkil ediləcəyini xüsusi vurğulayıb.

Mərakeş mətbuatının təmsilçiləri ölkəmizi daha yaxından tanımaq marağını nümayiş etdirib, Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti, xarici əlaqələri, siyasi və iqtisadi münasibətləri, bölgədəki geosiyasi realitərlə bağlı obyektiv məlumat əldə etmək baxımından bu kimi görüşlərin vacib olduğunu qeyd ediblər. Səfir media nümayəndələrinin qeyd olunan mövzularda ünvanladığı sualları cavablandırıb.

Görüşdə həmçinin sözügedən media nümayəndələrinin cari il fevralın əvvəlində ölkəmizə nəzərdə tutulan səfərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb, səfərin proqram layihəsi detallı müzakirə olunub.

Siyasi ekspert Asif Nərimanlı hesab edir ki, təzyiq dalğasının seçki öncəsi və sonrasında güclənəcəyi istisna deyil: “AŞ PA-nın Azərbaycana qarşı qaldırdığı məsələdə “Qarabağdan erməni sakinlər zorakılıqla çıxarılıb” iddiasını səbəb kimi göstərməsi əsas hədəfin nə olduğunu anlamamağa imkan verir. Qərbdə erməniləri Qarabağa istədikləri formada - “təhlükəsizlik zəmanəti” altında qaytarmaq istəkləri hələ də var, lakin Bakının bunu qəbul etməyəcəyini bilirlər, bu baxımdan, “Qarabağın erməni əhalisi” kartını Azərbaycanı sülh danışıqlarını Qərb düşərgəsində aparmağa məcbur etmək siyasətində istifadə edirlər. Fransa Senatının qətnaməsi, Avropa Parlamenti, AŞ PA, eləcə də Borrelin son açıqlamaları eyni siyasətin tərkib hissəsidir”.

Siyasi şərhçi Məhəmməd Əsədullazadənin fikrincə, Avropa Şurası Qarabağ

erməniləri, keçmiş Laçın dəhlizi, Ermənistanın ərazi bütövlüyü ilə bağlı kimi spekulasiyalardan istifadə edərək regionda sülhü əngəlləyir: “Ümumiyyətlə, Azərbaycanın Ermənistanla ərazi iddiaları yoxdur. Azərbaycan Zəngəzur dəhlizindən imtina etmişdi. İran ərazisindən Naxçıvana yol çəkilir. Amma Zəngəzur yolu ilə bağlı maneəsiz giriş-çığış Azərbaycan tələb edir. Azərbaycan bu məsələni gündəliyə çıxarıb. Bu, sülhün əsas komponentidir. Amma burada Rusiya pozucu fəaliyyət göstərir. Rusiya çalışır ki, Azərbaycanla Qərbin bütün bağları qopsun. Avropa Şurası da Azərbaycana qarşı Rusiyanın siyasətinə əsasən oynayır. Avropa Şurasından çıxmaqla Azərbaycan xarici siyasətində Qərblə əlaqələrdə müəyyən problemlərə yol açabilir”.

✉ **Emil SALAMOĞLU**
“Yeni Müsavat”

zalanana qədər davam edəcək.

Fransanın, eləcə də Avropa strukturlarının formalaşdırmağa çalışdığı vahid mövqeyin Azərbaycanda seçkilərlə bağlı olduğu haqda da rəylər var. Məsələn, **siyasi təhlilçi Bahəddin Həzi yazır ki, Qərbdə Azərbaycanda növbədənəkar prezident seçkisinin nəticələrini tanınamamaq üçün bir siyasi mühit qurmağa çalışırlar:** “Bunu əvvəllər başqa dövlətlərə münasibətdə də sınaqdan keçiriblər və nəticə, demək olar ki, bütün hallarda uğursuz olub. Kimi prezident kimi tanımayıblar, hələ də prezidentdir. Hansı parlamentin seçilməsini qəbul etməyiblərsə, hələ də parlamentdir. 7 fevral seçkisinin şəksiz favoriti var və Qərb strukturlarının

kimiyyət mandati alacaq və pressing qarşısında daha da dözümlü olacaq. Xüsusilə Ermənistanla sülh müqaviləsini bəhanə edərək regiona nüfuz etmək istəyənlər üçün Azərbaycanda yeni seçkidən yenidən və daha da güclənərək çıxmış bir prezident arzu olunan deyil. O üzdən təzyiqlər artıb və daha da artacaq”.

Deputat Asim Mollazadə “Yeni Müsavat”a açıqlamasında qeyd etdi ki, Qərbdən olan təzyiq və qərəzli bəyanatların bir səbəbi də 7 fevral seçkisidir. Onun sözlərinə görə, Azərbaycana qarşı qərəzli mövqe ilk növbədə Fransadan gəlir. Deputat hesab edir ki, bu ölkədəki erməni icması sülh prosesini dayandırmaq və Ermənistanı yeni faciələrə sürükləmək məq-

mizə açıqladı ki, Azərbaycana basqı olacağını əvvəldən söyləmişdi: “Ölkəmizə sanksiyalar tətbiq etməyə hazırlaşdılar. İndi bu fərsəti əldə ediblər və seçkinin nəticələrini şübhə altına almaq üçün dəridən-qabıqdan çıxırlar. Təbii ki, hesablanmış kampaniyadır. Amma nəticələrə hər hansı təsiri olmayacaq və biz normal seçki keçirəcəyik”. **E.Musayev qeyd etdi ki, sanksiyaların tətbiqi neft-qaz sənayesinə mümkün deyil, lakin siyasi təzyiqlərin davam edəcəyi gözləniləndir:** “Azərbaycanda normal seçki prosesi gedir, namizədlər görüşlərini davam etdirir. Qərbin təşkilatlarının qarının sancısı odur ki, bizi sıxışdırınsınlar, seçkiləri gözəndə salsınlar. Ancaq nəticələri tanınamamaq,

yevidir: “Onun Ali Baş Komandan olaraq Qarabağ zəfərini Avropada həzm edə bilmirlər. Ona görə də rüşvətə bulaşmış avropalı deputatlar, siyasətçilər qərəz qusmağa başlayıblar. Fevralın 7-nə qədər təzyiqlərin güclənməsi mümkündür, amma Azərbaycan bu cür çirkin siyasi oyunları çox görüb. Biz insidensiz, müdaxiləsiz seçki kampaniyası keçiririk. Qərbdə olan dairələr iyrenc və düşmən siyasətini davam etdirirlər. Xankəndi və ətraf bölgədə “boz zona”nın təmizlənməsindən sonra Azərbaycan əleyhinə qətnamələr, qərarlar veriləcəyini bilirdik. Amma biz beynəlxalq hüquqa uyğun antiterror əməliyyatı keçirmişik, Avropa təşkilatlarının nə deməsinin əhəmiyyəti yoxdur”.

Rəsmi İrəvanın sülh cildində görünməsinə baxmayaraq, əslində Azərbaycanla dayanıqlı sülhə, normal əməkdaşlığa maraqlı olmadığını artıq okeanın o tayındakılar da anlamağa başlayıblar. Ermənistanın uzunmüddətli sülhdə maraqlı olmadığını bu ölkənin qonşulara qarşı ərazi iddialarını özündə əks etdirən konstitusiyası və gerbinin hələ də dəyişdirilmədən saxlanması da sübut edir. Artıq bu ölkənin xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan da təsdiq edib ki, Azərbaycan Ermənistanın Müstəqillik Bəyannaməsində problemlər görür.

Bununla belə, erməni diplomatiya Azərbaycanın hüquqi sənədlərinə də irad tutmağa cəhd göstərib. Nazir bundan əvvəl mətbuat konfransında iki ölkənin qanunvericiliyinin hər iki tərəfdə suallar doğurduğu fikrini səsləndirmişdi. "Ermənistan xəbərləri"nin Azərbaycanın Azərbaycan SSR-in deyil, bütün bundan irəli gələn nəticələri ilə ADR-in hüquqi varisi olması və bunun Bakının növbəti hüquqi manipulyasiyaları üçün əsas ola biləcəyi barədə sualına nazir deyib ki, bu mövzuda hər iki tərəfin bir-birindən fərqli şərhləri olsa da, bu məzmununda aktiv müzakirələr yoxdur. Bugünlərdə N.Paşin-

qillik Bəyannaməsində qonşulara "erməni soyqırımı"nın tanınması, habelə Ermənistanın dövlət gerbində Araratın (Ağrı dağı-red.) qeyd olunması Azərbaycan və Türkiyə tərəfindən qəbul olunmazdır. Ermənistan hakimiyyəti də bu məsələlərlə bağlı çıxılmazdadır və anlayır ki, konstitusiyaya islahatları həyata keçirilmədən Bakı və Ankaranın "ürəyi"ne yol tapa bilməyəcək. Ancaq ölkədəki revanşistlərin səddini aşma bilməyən Paşinyan hələ ki manevrlərlə status-kvonu saxlamağa cəhd edir.

Budur, ABŞ-ın Mühəribə Araşdırmaları İnstitutunun hesabatında deyilir ki, "Ermə-

Azərbaycanla Ermənistan arasında sülhün "İsrail variantı"

Karnegi Fondu: "Sülh müqaviləsinin imzalanması şansı praktiki olaraq sıfıra bərabərdir"

Yeni Qərblə münasibətlərin pisləşməsi fonunda Bakı üçüncü ölkələrin vasitəçiliyindən imtina etmək istəyir. Ekspert hesab edir ki, Azərbaycan Qarabağ üzərində tam nəzarəti bərpa etdikdən sonra əsas mübahisəli məsələlər anklavlar, nəqliyyat əlaqələri və sərhədlərin delimitasiyası ilə bağlıdır. **"Həm Bakı,**

zamanı tutduğu mövqelərdən geri çəkilməyəcək. Buna baxmayaraq, sərhədə köhnə xəritələrə istinad etmədən baxmaq təklifi tam konstruktiv yanaşma deyil. Əgər hər iki tərəf əraziləri mübadilə etməyə və müəyyən güzəştlərə getməyə razılaşsalar, vəziyyəti yaxşılaşdırmaq olardı. Amma təcrübə göstərir ki, bu, çətin ki, real-

Lavrov Qarabağdakı sülhməramlılar və ABŞ qoşunları haqda nə dedi?

Qorb Rusiyanın Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normallaşmasında oynadığı rolun yanlış olduğu qənaətinə gəlib və Bakı və İrəvanı Brüsseldə şirnikləndirməyə çalışır. Bunu Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov Nyu-Yorkda keçirdiyi mətbuat konfransında bildirib.

O, Qarabağdakı sülhməramlılar haqqında da danışib. Nazirin sözlərinə görə, sülhməramlılar Rusiya və Azərbaycan arasında ikitərəfli münasibətlər məsələsidir və sülhməramlıların Qarabağda yerləşdirilməsi məsələsinin Ermənistanı aidiyyəti yoxdur.

"Prezidentlər bu mövzunu müzakirə ediblər, onlar razılaşıblar ki, hazırkı mərhələdə Rusiya sülhməramlılarının mövcudluğu sabitliyin möhkəmləndirilməsi, regionda etimadın yaradılması və Qarabağ sakinlərinin geri qayıtmasına, kimlər ki, bunu etmək istəyir, kömək etmək üçün müsbət rol oynayır", - deyir Lavrov qeyd edib.

Xarici işlər naziri bildirib ki, ABŞ-ın yaratdığı yeni hərbi blok hərbi fəallığı artırır və genişmiqyaslı təlimlər keçirir. Lavrov qeyd edib ki, hərbi blokun məqsədi açıq şəkildə ifadə olunub: "Onlar KXDR ilə müharibəyə hazırlaşırlar".

Lavrov Rusiyanın Şimali Koreya ilə münasibətlərinin kifayət qədər fəal inkişaf etdiyini deyib: "Biz görürük ki, KXDR müstəqil olmağa çalışır və başqasının sədalrı altında rəqs etmir".

yanın ölkə konstitusiyasının yenidən qəbul olunması zərurəti ilə bağlı dedikləri də Ermənistanda ajiotaja səbəb olmuşdu. Radikallar hesab edir ki, bu addım Ermənistanın məğlubiyyətinin növbəti mərhələsi olacaq. "Ümumi sülh prosesi ilə bağlı hər iki tərəf hüquqi problemləri görüb və bu barədə məlumat verib, hər iki tərəf müvafiq olaraq açıqlama verib. Şübhəsiz ki, bu cür müzakirələr hələ də davam edəcək", - deyir Ararat Mirzoyan qeyd edib və bir daha vurğulayıb ki, Ermənistan Respublikasının Konstitusiyasına dəyişiklik və ya yeni konstitusiyanın hazırlanması uzun illər əvvəl başlayıb.

Erməni tərəf də etiraf edir ki, Ermənistan qanunvericiliyindəki iddialar Azərbaycanın əlində ciddi arquməntə çevrilib və guya "Ermənistanı qarşı ərazi iddiaları üçün geniş imkanlar verir". Eyni zamanda Ermənistan SSR-in vaxtilə "Dağlıq Qarabağ"ı özünə "birləşdirməklə" bağlı qərar qəbul etməsi, Ermənistanın Müstə-

nistanın baş naziri Nikol Paşinyan özünü sülhpərvər kimi göstərsə də, əslində az gücə malikdir". Hesabatda özəlliklə vurğulanır ki, Paşinyan özünü sülh naminə fədakar kimi təqdim etməyə çalışır, amma bu iqtidarda deyil.

Karnegi Fondunun eksperti Kirill Krivoşeyev isə yazır ki, Bakı ilə İrəvan arasında sülh sazişinin tezliklə əldə olunmasına ümid praktiki olaraq itib. O xatırladı ki, Azərbaycan Qarabağ üzərində tam nəzarəti bərpa etdikdən sonra çoxları inanırdı ki, artıq sülhə heç bir real maneə yoxdur. Lakin sonda bu proqnozlar özünü doğrultmadı. Krivoşeyev qeyd edir ki, 2023-cü ilin dekabrında Azərbaycan və Ermənistan arasında əldə olunan birbaşa razılaşma ciddi irəliləyişlərə səbəb olmayıb. Və bununla bağlı xatırladı ki, xarici işlər nazirlərinin yanvar-da planlaşdırılan görüşü də baş tutmayıb. Ekspertin sözlərinə görə, Azərbaycan münasibətlərinin "suverenləşdirilməsinə" nail olmaq niyyətindədir.

həm də İrəvan, ilk növbədə, razılaşırlar ki, onların ümumi sərhədlərinin delimitasiyası sülh müqaviləsi bağlandıqdan sonra aparılmalıdır ki, bu, təbii ki, ratifikasiya prosesindən sonra razılaşmaya gedən yolu asanlaşdırır". O, bununla bağlı xatırladı ki, Azərbaycan və Gürcüstan arasında analoji proses hələ başa çatmayıb, baxmayaraq ki, iki ölkə arasında tam diplomatik münasibətlər mövcuddur.

"Ermənilər 1970-ci illərin hərbi xəritələrinə sərhəd sazişi üçün əsas kimi istifadə etmək istədi-lər", - ekspert daha sonra qeyd edir. Halbuki Bakı istəyir ki, ekspertlər situasiyanın yerində xəritə çəksinlər və bundan daimi nizamlanma üçün əsas kimi istifadə etsinlər. Bakının yanaşması Azərbaycanın bir çox strateji mövqelərini qoruyub saxlaması deməkdir. Bundan əlavə, Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Azərbaycan Ordusu 2021-ci ilin mayında və 2022-ci ilin sentyabrında gedən döyüşlər

laşsın. Əvəzində daha güclü Azərbaycan Ermənistanı kün-cə sıxışdırmağa çalışacaq. Müvafiq olaraq, İrəvan və Bakı sərhədin delimitasiyasını sonrakı tarixə təxirə salmağa hazır olmasalar, sülh müqaviləsinin imzalanması şansı praktiki olaraq sıfıra bərabərdir. "Ancaq beynəlxalq münasibətlərdə belə "soyuq sülh"ün başqa nümunələri də var", - Kirill Krivoşeyev yekunda yazır. **"Bunlar İsrail və Misirdir. Ya da İsrail və İordaniya. Əgər Ermənistan və Azərbaycan belə bir formata gəlsələr, bu o demək olacaq ki, onlar arasında ümumi sərhəd on beş-iyirmi ildən sonra açıla bilər. Bu prosesi məcbur etməyə çalışmaq təhlükəlidir, çünki qeyri-sabitliyə səbəb ola bilər".**

Sözügedən iddialar və ümumən mövcud situasiya ilə bağlı rəyini soruşduğumuz **deputat Sahib Aliyev** "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, mövcud situasiyanın hansısa variantlarla eyniləşdirməsi ilə razı deyil: "Birincisi, mən Azər-

baycanla Ermənistan arasında hazırda yaranmış durumu İsrail-Misir və ya İsrail-İordaniya arasında baş vermiş hadisələrlə tutuşdurulmasını düzgün saymıram və burada hər hansı izahata da yəqin ki, ehtiyac yoxdur. İkincisi, iki ölkə arasında sərhədlərin dəyişdirilməsi məsələsində aydın olan iki reallıq var: birincisi, Azərbaycan Ordusu indiki mövqelərindən 1 addım belə geri çəkilməyəcək. İkincisi, Ermənistanın işğalı altında olan 8 kəndimiz ya geri qaytarılacaq, ya da qaytardırılacaq!"

S.Aliyev vacib xəbərlərdən etdi: "Yanvarın 10-da yerli telekanallara verdiyi müsahibədə cənab Prezidentin həmin kəndlərin işğal altında qalmasının dözülməz olması haqqında açıqlaması məhz o deməkdir. Eyni zamanda şərti sərhədlərdəki mövqelərimizdə geri çəkilməyəcəyimiz haqda

bəyanat da məhz həmin intervüdə səslənib. Eyni zamanda onu da demək olar ki, Paşinyan Almatı Bəyannaməsinin adını durmadan halladırsa da, digər MDB ölkələri kimi, həmin sənədə dayanaraq biz sərhədlərimizi müəyyənləşdirməyəcəyik. Çünki Ermənistan Ali Soveti həmin bəyanaməni bir neçə şərt irəli sürməklə təsdiqləyib ki, həmin şərtlərin arasında keçmiş "Dağlıq Qarabağın müstəqilliyi" məsələsi də var. Məhz ona görə də delimitasiya sözügedən sənədə, yaxud da hansısa xəritə əsasında aparla bilməz. Burada indiki reallığı nəzərə almadan irəliləyiş mümkün görünür". Deputat əlavə etdi ki, Zəngəzur dəhlizi işə düşməyənədək Azərbaycanla Ermənistan arasında hər hansı işbirliyinin də baş verməsi mümkünsüzdür.

E.PAŞASOY, "YENİ MÜSAVAT"

Xəbər verildiyi kimi, yanvarın 22-də Azərbaycan baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev və Rusiya baş nazirinin müavini Aleksey Overçuk Azərbaycan-Rusiya əməkdaşlığının inkişafının əsas istiqamətləri üzrə 2024-2026-cı illər üçün "Yol xəritəsi"ni imzalayıb. Azərbaycan Nazirlər Kabinetinin məlumatına görə, "Yol xəritəsi" ticarət-iqtisadi və investisiya qoyuluşu, nəqliyyat, sənaye, aqrar və qida təhlükəsizliyi, enerji, turizm, humanitar və sosial, həmçinin innovasiya və informasiya texnologiyaları sahələrində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi ilə bağlı konkret addımların atılmasını nəzərdə tutur.

Tərəflər 2024-cü ilədək olan dövr üçün Azərbaycan-Rusiya əməkdaşlığının inkişafının əsas istiqamətləri üzrə yol xəritələrinin icrasının nəticələrini yüksək qiymətləndirib. "2017-ci ilə müqayisədə ticarət dövriyyəsi iki dəfədən çox artaraq ötən il 4,3 milyard ABŞ dollarından çox təşkil edib. Bununla yanaşı, 2023-cü ildə iki ölkə arasında ümumi yük daşımalarının həcmi 2017-ci ilə müqayisədə 87 faiz, o cümlədən tranzit yüklərin həcmi dörd dəfəyə yaxın artıb. Həmçinin Şimal-Cənub Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizi ilə yük daşımaları 2017-ci ilə müqayisədə 44 faizdən çox olub", - Azərbaycan Nazirlər Kabinetinin məlumatında qeyd edilir.

Siyasi Menecment İnstitutunun direktoru Azər Qasımlı "Amerikanın səsi"nə bildirib ki, Rusiya və Azərbaycan əlaqələrində 2020-ci ildən başlayaraq yeni münasibət mövcuddur: "2022-ci ildə Azərbaycanla Rusiya arasında Moskva bəyannaməsi imzalanıb. Bu bəyannamə ilə hər iki tərəf strateji müttəfiqlik statusu alıb. Bundan sonra iki ölkənin mövqeləri daha da yaxınlaşıb". **Siyasi təhlilçi hesab edir ki, Azərbaycanla Rusiya arasında münasibətlərin daha da inkişafının Azərbaycana mənfi təsirləri olacaq:** "Bu razılaşma Azərbaycanın müasir dünyadan kənarda qalacağına xidmət edəcək. Bun-

dan sonra Azərbaycanın demokratik dünyaya inteqrasiyası dayanacaq və hətta qopmaları da görəcəyik. Azərbaycanın Qərb dünyasından ayrı düşəcəyinin şahidi olacağıq. Qərbin demokratik institutlarına inteqrasiya prosesləri dayanacaq". Bu qiymətləndirməni doğru hesab etmək olarmı? Azərbaycan əvvəlcə strateji müttəfiqlik sənədi, sonra "Yol xəritəsi" imzalayır, bununla demokratik dünyaya inteqrasiyadan təcrid ola bilərmi? Rusiya ilə yaxınlaşma Avropa ilə əlaqələrə nə vəd edir?

Strateji Planlaşdırma və Araşdırmalar İnstitutunun rəhbəri Azad Məsiyevin "Yeni Müsavat"a bildirdiyinə görə, bu fikir kökündən yanlışdır. Siyasi analitik hesab edir ki, Azərbaycan xarici siyasətdə balanslaşdırılmış kurs doktrinasına üstünlük verir:

"Bunu həm siyasi, həm iqtisadi əməkdaşlıqda görmək olar. Azərbaycan Avropa ilə enerji əməkdaşlığını genişləndirir, paralel olaraq da Rusiya ilə siyasətini uzlaşdırır bilir. Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatındadır, heç bir hərbi bloka da üzv olmaq niyyətində deyil. Azərbaycan demokratik dəyərlərini qoruyan dövlətdir. Bu ölkədə din, mətbuat, sərbəst toplaşma azadlıqları var. Sadəcə, Rusiya ilə bizi düşmən etmək istəyən sorosçular təbliğat aparır". **A.Məsiyevin sözlərinə görə, Moskva ilə imzalanan 43 maddəlik strateji müttəfiqlik**

“Sorosçular”ın “Azərbaycan Qərbdən ayrılır” iddiası

Bəzi təhlilçilərə görə, Rusiya ilə əvvəlcə strateji müttəfiqlik sənədi, bu həftə isə "Yol xəritəsi"nin imzalanması bizi "demokratik dünyaya inteqrasiyadan təcrid edə bilər"; **ekspert:** "Rusiya ilə bizi düşmən etmək istəyən təbliğat aparılır"

sənədi var, orada bütün sahələrdə əməkdaşlığı əhatə edən müddəalar mövcuddur: "Eləcə də Rusiya əbədi qonşumuzdur, bu ölkədə azərbaycanlılar işləyir, bizim bu ölkə ilə münasibətlərimizin xarakteri spesifik olmalıdır. Ancaq Qərbdəki dairələr, həmçinin ermənilər istəyirlər ki, Azərbaycan Rusiya ilə münasibətlərdə toqquşsun. Bu yanlış addımı at-

maq fikrində deyilik. Azərbaycan Rusiya ilə normal əlaqələr saxlamalıdır. Biz Rusiya ilə qonşuluq siyasətində yanlışlığa yol verənlərin taleyini görürük. Ona görə Rusiya ilə əlaqələrin inkişafı dünyaya inteqrasiyanın qarşısını alacaq deyər bir mövqeyi bölüşmürəm".

AMİP sədri Arzuxan Əlizadə isə düşünür ki, Qərb dünyası artıq demokratik

deyil: "Avropada türkofobiya, islamofobiya var. Artıq o plüralizm, tolerantlıq əvvəlki deyil. Qərbdə millətçilik güclənib, miqrantlara radikal baxış var. Eləcə də bizim torpaqlar işğalda olanda da, azad edildəndə də Qərbdən ikili standartlarla yanaşmalar gördük. Yeni heç bir fərq qoymadılar, torpağı işğal ediləni yox, işğal edəni üstün tutdular. O baxım-

dan demokratik dünyaya inteqrasiya deyəndə artıq biz görməliyik ki, həmin bölgədə necə dəyişikliklər olub". **AMİP sədri 2022-ci ildə Rusiya ilə strateji müttəfiqlik sənədi imzalananda birmənalı reaksiya olmadığını yada saldı:** "İki gün sonra Ukraynada müharibə başladı. O zaman birmənalı qiymət verilmədi və dedilər ki, Azərbaycan Qərbdən uzaqlaşır. Biz fərqi deyirik ki, vaxtilə başımıza gələn faciələr Rusiya ilə bağlı olub, torpaqlarımızın işğalda saxlanması da bu ölkənin siyasəti idi. Lakin 2020-ci ildə regionda reallıqlar dəyişdi, torpaqları azad etdik, Rusiya Ermənistanın xeyrinə nəticə verəcək müdaxilələr etmədi. Ona görə məşhur deyim var - siyasətdə daimi dostlar və düşmənlər olmur, daimi maraqlar olur. Bu gün Azərbaycan da Rusiya ilə siyasətini, əməkdaşlığını öz maraqlarına uyğun şəkildə, bizi zərər verməyən formada qurur. Azərbaycan sübut edib ki, strateji addımlarında doğru edib".

Emil SALAMOĞLU "Yeni Müsavat"

Nazirlər Kabinetinin istefasına sayılı günlər qaldı

Seçkidən sonra atılacaq ilk addım - həm yerdəyişmələrin olacağı, həm də nazirlərin və komitə sədrlərinin bəzilərinin kənarda saxlanılacağı gözlənilir

Fevralın 7-si Azərbaycanda növbədənəkar prezident seçkisi keçiriləcək. Seçkiyə 12 gün qalıb. Seçki yarışına prezident, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri İlham Əliyev, Milli Məclisin insan hüquqları komitəsinin sədri, Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Zəhid Oruc, Milli Məclisin mədəniyyət komitəsinin sədri, Böyük Quruluş Partiyasının başqanı Fazil Mustafa, Milli Məclisin hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsi sədrinin müavini, Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının sədri Qüdrət Həsənov, Milli Məclisin üzvü, Milli Cəbhə Partiyasının sədri Razi Nurullayev, Böyük Azərbaycan Partiyasının sədri Elşad Musayev, Vətəndaş Hüquqlarının Müdafiəsinə Dəstək İctimai Birliyinin sədri Fuad Əliyev qoşulublar.

Prezidenti seçkisi ilə əlaqədar Milli Məclisin mətbəəsində seçki bülletenlərinin çapına başlanılıb. MSK sədri Məzahir Pənəhov bildirib ki, seçki bülletenlərinin çap prosesi təhlükəsizliyin təmin edilməsi şərti ilə, seçkilərin iştirakçısı olan bütün maraqlı subyektlər, beynəlxalq təşkilatlar, seçki müşahidə missiyaları və media nümayəndələri üçün tamamilə açıq həyata keçirilir. Prezident seçkiləri ilə əlaqədar 6524203 (altı milyon beş yüz iyirmi dörd min iki yüz üç) seçki bülleteni çap edilməsin nəzərdə tutulub. Seçki bülletenləri çap olunduqca qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qaydada və müddətdə MSK-dan daha seçki komissiyalarına, dairə seçki komissiyalarından isə məntəqə seçki komissiyalarına verilecək.

Hazırda namizədlərin təbliğat-təşviqat kampaniyası da davam edir. Seçkilərlə görüşlər keçirilir, televiziya və radio ilə namizədlərə ayrılmış ödənişsiz efir vaxtından onların ya özləri, ya da səlahiyyətli nümayəndələri çıxışlar edir, platformalarını xalqa çatdırırlar. Mərkəzi Seçki Komissiyası isə əvvəlki seçkilərdən fərqli olaraq bir yenilik edib. Belə ki, MSK adından mobil operatorlar vasitəsilə seçkilərin telefonlarına seçkiyə gəlib səsvermə hüququndan istifadə etmək barədə mesajlar göndərilir. Seçici aktivliyinin yüksək olması üçün bu müsbət addımlardan sayılır.

Prezident seçilmək üçün isə səsvermədə iştirak etmiş seçkilərin yarısından çoxunun səsini almaq tələb olunur. Mərkəzi Seçki Komissiyası səsver-

mə günündən başlayaraq 10 gün ərzində prezident seçkisinə yekun vurub nəticələrini təsdiq üçün Konstitusiyaya Məhkəməsinə təqdim etməlidir. Konstitusiyaya Məhkəməsinin qəti qərarı elan olunduğu gündən başlayaraq yeni prezident 3 gün ərzində and içməlidir.

Novator.az bildirir ki, konstitusiyaya görə, yeni seçilmiş prezident and içdiyi gün Nazirlər Kabineti istefa verir. Kabinetdə bu şəxslər yer alır: Əli Əsədov - baş nazir, Yaqub

Eyyubov - baş nazirin birinci müavini, Şahin Mustafayev, Əli Əhmədov - baş nazirin müavinləri, Ceyhun Bayramov - xarici işlər naziri, Zakir Həsənov - müdafiə naziri, Vüqar Mustafayev - müdafiə sənayesi naziri, Vilayət Eyvazov - daxili işlər naziri, Fikrət Məmmədov - ədliyyə naziri, Kəmaləddin Heydərov - fəvqəladə hallar naziri, Samir Şərifov - maliyyə naziri, Mikayıl Cəbbarov - iqtisadiyyat naziri, Pərviz Şahbazov - energetika naziri, Məcnun Məmmədov - kənd təsə-

rüfatı naziri, Rəşad Nəbiyev - rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri, Sahil Babayev - əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri, Teymur Musayev - səhiyyə naziri, Emin Əmrullayev - elm və təhsil naziri, Adil Kərimli - mədəniyyət naziri, Fərid Qayıbov - gənclər və idman naziri, Muxtar Babayev - ekologiya və təbii sərvətlər naziri, Tahir Budaqov - Dövlət Statistika Komitəsinin sədri, Şahin Bağirov - Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri, Anar Quliyev - Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Ko-

mitəsinin sədri, Rövşən Rzaev - Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri, Bahar Muradova - Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri, Mübariz Qurbanlı - Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri, Fuad Muradov - Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri, Əli Nağıyev - Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi, Orxan Sultanzadə - Xarici Kəşfiyyat Xidmətinin rəisi, Elçin Quliyev - Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi, Mürsəl İbrahimov - Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi, Vüsal Hüseynov - Dövlət Miqrasiya Xidmətinin rəisi, Fuad Nağıyev - Dövlət Turizm Agentliyinin sədri, Qoşqar Təhməzli - Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədri.

Prezident baş naziri Milli Məclisin razılığı ilə, Nazirlər Kabinetinin başqa üzvlərini bir-bəşə təyin edir.

"Yeni Müsavat"ın əldə etdiyi məlumata görə, Nazirlər Kabinetinin hazırkı tərkibində seçkidən sonra dəyişikliklər olacaq. Həm yerdəyişmələrin olacağı, həm də kabinet üzvlərinin bəzilərinin bu dəfə kənarda saxlanacağı gözlənilir. Bütün bunlar ölkədə yeni islahatlar prosesinin tərkib hissəsi olaraq reallaşdırılacaq və yeni dövrün başlanmasının bir mərhələsi olacaq.

Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Hamısı Erkin Qədirliyə görədir

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

Ötən yazımda Mərkəzi Seçki Komissiyasının vətəndaşlara seçki mesajları göndərməsindən bəhs etmişdim. Hörmətli oxucular yazır ki, onlar da belə mesajlar alırlar. Məsələn, Məğrüb Bədəsoy adlı Qarabağ qazisi artıq 3 dəfə MSK-dan uyğun mesaj almışdır. Məzahir müəllim də fakto və de yure hər gün Məğrüb bəyə mesaj yollayır. Bəlkə də səhər evdə pendir-çörəyini yeyib, şirincayını içib əzablı yollarla iş yerinə gələn an birinci işi kofe dəmləmək, qəzetləri oxumaq, seçki protokollarını, DSK-ların monitorinqini aparmaq olmur, Məğrüb bəyə mesaj yazmaq olur.

Bunun nəyi pisdirdi? Çox düzgün, hüquqi addımdır. Güman edirəm fevralın 7-nə qədər Məzahir müəllim Məğrüb bəyə hələ 14 mesaj yollayacaqdır.

Ruslan müəllim adlı oxucumuz isə yazır ki, sizin köşədən sonra mesajın mətni ana dilimizə, əlifbamıza uyğunlaşdırılıb (o da artıq hər gün MSK-dan mesaj alır). İndi mesajda əvvəlki kimi "sesvermə", "huquq" yox, "səsvermə" və "hüquq" sözləri işlədilir.

Həqiqətən, bizim dildə ses - su elektrik stansiyası deməkdir. "Sizi sesverməyə devət edirik" mesajı sanki hansısa SES-i xarici qüvvələrə verməyə təhrik sayıla bilər. O cümlədən hüquq nə deməkdir? Bizdə belə söz yoxdur. Ququ, ovduq, ucuq, qoruq kimi sözlərə rast gəlir, lakin beləsini eşitməmişik.

Əlbəttə, seçki gününə hələ 2 həftə qalır, bütün əyər-əskiklər vaxtında aradan qaldırılır. Mız qoymağa qalsa, min dəne şey taparsan. Məsələn, elə adını çəkmək istəmədiyim oxucu yazır ki, vətəndaşı mesajla seçkiyə dəvət etmək yaxşı haldır, bəs məntəqənin ünvanı niyə yazılmayıb?

Əcəbdir. Ünvanı da yazsan, deyəcək bizi zorla seçkiyə aparırlar. Balam, bəlkə sizin əvəzinizə Məzahir müəllim səs versin? Belə şey mümkün deyildir. Heç olmazsa seçki məntəqənizi özünüz tapın, seçkiyə özünüz gedin. Məsuliyyətsizlik vətəndaşlarımızın qanındadır. Hökumətin yerinə olsam, xaricdən başqa vətəndaşlar alaram.

Xaric demişkən... Bugünlərdə Avropa Şurasıyla münasibətlərimiz konfliktin zirvəsinə qalxıb, artıq həm biz AŞ PA-nı tərk etdik, həm də AŞ PA bizi dondurdu. Bir deputat məsələni çox dəqiq izah elədi: "Avropa Şurası özünü qərbyönlü aparır". Doğrudan da, işləri korlayan əsasən budur. Məsələn, Ermənistan rəhbərliyi də bəzən özünü erməni kimi aparır.

Ancaq mənim qənaətimə görə, Avropa ilə münasibətlərdə belə kəskin pozulmuşmanı yaradan əsas qüvvə Erkin Qədirlidir. Bu adam bizim AŞ PA-da nümayəndə heyətimizə radikal müxalifətin nümayəndəsi kimi daxil edilmişdir. Elə o gündən aramız soyuqlaşdı. Biz 20 ildir AŞ PA üzvüyük, müxalifət nümayəndəsini ora aparmırdıq, münasibət də gözəl idi. Necə oldusa, Erkin müəllim ora gedəndən oldu. Bu isə bir daha göstərir ki, müxalifətin xalqa xeyri yoxdur.

İkincisi, həmişə AŞ ilə münasibət pisləşməyə başlayanda hökumətimiz aranı yumşaldıcı addımlar atardı. Məsələn, üç-dörd dustağı buraxırdılar. Avropalılar aparılan islahatı alqışlayırdı, vəssalam, tozanaq yatırdı. Yəni bir-iki nəfəri buraxıb sonra təzədən tutmaq olardı. Məncə, hazırkı kəskin konfrontasiyanın ölkəmizə hansısa xeyri yoxdur. Zıyanı varmı? Zıyanı da yoxdur. Sadəcə, nə qədər çox təşkilatın üzvü olsaq, o qədər adam iş yerləri ilə təmin edilir. İndi gerek biz Rafael müəllimə təzədən ədəbiyyat muzeyində iş verək.

Bəlkə paralel olaraq orada da qalırdı, bunu dəqiq bilmirəm.

"3+3" regional formatı Türkiyə-İran əməkdaşlığını gücləndirəcək. Bu barədə İranın xarici işlər naziri Hüseyn Əmir Abdullahan Türkiyənin "Milliyət" qəzeti üçün yazdığı məqalədə bildirib.

O qeyd edib ki, Türkiyə və İran Qərbi Asianın, Fars körfəzinin iki güclü ölkəsi olaraq bu regionları təxribatçı ünsürlərin təsirlərindən qoruya bilərlər. "Qafqazda əməkdaşlıq üçün təklif edilən "3+3" formatı regional böhranların həlli istiqamətində yaxşı əməkdaşlıq mühiti yaradır. Əməkdaşlığın daha da inkişafı üçün lazımı addımlar atılır və atılacaq", - deyərək bildirib.

"ABŞ bəyan edir ki, İran və Rusiyanın Qafqazda olmasında maraqlı deyil". Teleqraf.com xəbər verir ki, bunu erməni politoloq Artur Xaçikyan deyib.

Xatırladaq ki, yanvarın 24-də Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan iranlı həmkarı İbrahim Rəisi ilə Ankarada görüşüb. Türkiyə ilə İran arasında enerji, azad zonalar, media, mədəniyyət, dəmir yolu nəqliyyatı və sürücülük vəsiqələrinin qarşılıqlı tanınması kimi məsələləri əhatə edən 10 müqavilə imzalanıb. "İki regional güc olan Türkiyə və İran inkişaf və sabitlik üçün əməkdaşlığını irəli aparmalıdır. İranla 30 milyard dollarlıq ticarət dövriyyəsi hədəfinə çatmaqda qətiyyətliyə, - Ərdoğan vurğulayıb.

Türkiyə-İran yaxınlaşmasından Bakının uduşu nə?

Yaranan suallar ətrafında "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu öz facebook profilində diqqətçəkən bir status paylaşmış. O qeyd edir ki, iki ölkə prezidenti Cənubi Qafqazdakı vəziyyəti də müzakirə edib: "Bu haqda detallı məlumat verilməsə də, prezidentlərin Cənubi Qafqazla bağlı nələri müzakirə etdiklərini təxmin etmək olar. Tehran uzaq ölkələrin Cənubi Qafqazda fəal olmasını, o cümlədən ABŞ və ya Avropa dövlətlərinin Azərbaycanla Ermənistan arasında vasitəçilik təşəbbüslərinə neqativ yanaşır. Bu məsələdə Ankaranın yanaşması fərqli deyil. Ankara da Tehran kimi regional məsələlərin bölgə ölkələrinin vasitəçiliyi ilə həllinin tərəfdarıdır. Ancaq bu məsələdə Tehran ikili oynayır. Tehran bir tərəfdən ABŞ və Avropanın Cənubi Qafqazda fəal diplomatiyasına qarşı çıxarkən, o biri tərəfdən bununla bağlı İrevana xəbərdarlıq mesajlarını səsləndirmir. Çünki ABŞ və Avropa İttifaqını müxtəlif formalarda bölgəyə gətirməyə çalışan Er-

Türkiyə-İran yaxınlaşması -

Bakının uduşu nə?

Politoloq: "Böyük ehtimalla Ərdoğan Zəngəzur dəhlizinin İranın maraqlarına zidd olmadığını Rəisiyə bir daha anlatmağa çalışıb"

mənistandır. Tehran isə Ermənistanı müdafiə edərək, hər dəfəsində Azərbaycan əleyhinə "sərhədlərin dəyişdirilməsi qəbul edilməzdir" açıqlamasını səsləndirir. Bu isə Türkiyənin maraqlarına ziddir. Türkiyə Azərbaycan kimi Zəngəzur dəhlizinin açılmasını istəyir. Tehran isə bunu əngəlləyir. Böyük ehtimalla Ərdoğan Zəngəzur dəhlizinin İranın maraqlarına zidd olmadığını Rəisiyə bir daha anlatmağa çalışıb".

Deputat Bəhrüz Məhərrəmov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, hər üç dövlətin regionda əməkdaşlığı üçün zəmin yaranıb: "Rusiya, Türkiyə və İran regionun çoxəsrlik güc mərkəzləridir və hər üç dövlətlə münasibətlər Azərbaycan üçün hədsiz dərəcədə önəmlidir. Sırr deyil ki, Moskva, Ankara və Tehran tarixən bir qayda olaraq fərqli qütblərdə təmsil olunub və bundan ən çox zərərçəkən coğrafiyalardan biri isə məhz Cənubi Qafqaz olub. Qərbin riyakar davranışları Rusiya, Türkiyə və İranı əməkdaşlıq imkanlarını bir daha nəzərdən keçirməyə vadar edir. Türkiyə-Rusiya münasibətləri istiqamətində faktiki olaraq proseslər axarına düşüb, o cümlədən Rusiya-İran arasında əlaqələr də tərəfləri qane edir. Əsas düynün nöqtəsi olan İran-Türkiyə münasibətlərinə gəlincə, son dövrlər, nəhayət, buzların əridiyinin şahidi oluruq. Əlbəttə, Tehran-Ankara münasibətlə-

rinə təsir edən çoxsaylı digər elementlər mövcuddur, məsələn, İsrail-Fələstin münaqişəsində hər iki dövlətin tutduğu oxşar mövqe İran və Türkiyəni xeyli yaxınlaşdırıb. Təbii ki, ortaq tarixi bağlarımızın olduğu, 30 milyondan artıq soydaşımızın yaşadığı İranla, eyni dil, eyni kök və dinə mənsub olduğumuz, unikal strateji müttəfiqlik bağı - Şuşa Bəyannaməsi ilə münasibətlərimizi ali səviyyəyə qaldırdığımız Türkiyənin sağlam əsasda əlaqələri bizim üçün çox vacibdir. Bu əlaqələrin məhz Bakının iradəsinə təmin edən formada dərinləşməsi Azərbaycanın yaratdığı reallıqların daha da möhkəmlənməsi, regiona neoimperialist niyyətlərlə soxulmaq istəyən qüvvələrin neytrallaşdırılması baxımdan əhəmiyyətlidir. Təsəffü deyil ki, Azərbaycan hərbi-siyasi qələbədən dərhal sonra "3+3" formatında əməkdaşlıqda israrlıdır. Məhz bu mühit bizim üçün daha sabit, dayanıqlı sülhün hökm sürdüyü təhlükəsiz region vədə edə bilər. Əlbəttə, Azərbaycan istənilən təhdidi aradan qaldırmaq gücündədir, lakin biz kimdənsə müdafiə olunmaq, kiməsə qalib gəlmək ehtiyacı yaradan geosiyasi reallıqdansa, əməkdaşlığı ehtiva edən konfiqurasiyanın tərəfdarıyıq. Bu mənada, İran prezidentinin Türkiyəyə səfəri və təmasları qeyd olunan niyyətlər naminə əlverişli mühitin formalaşması üçün yaxşı imkandır və

İran-Türkiyə əməkdaşlığının dərinləşməsindən faydalana-caq tərəflərdən birinin Azərbaycan olacağı da şübhə doğurmur".

AĞ Partiya başqanının I müavini, siyasi şərhçi Əhəd Məmmədli Azərbaycanın yalnız və yalnız öz maraqlarını düşünməli olduğunu bildirdi: "3+3" formatı regionun 3 lider ölkəsi Türkiyə-İran-Rusiya və Cənubi Qafqazın 3 respublikası Azərbaycan-Gürcüstan-Ermənistan çərçivəsində bölgədəki məsələlərin həllini nəzərdə tutur. Bu format Qərbin bölgəyə müdaxiləsinin qarşısını almaq üçün həyata keçirilir. Ümumiyyətlə, "3+3" formatı indiki şəraitdə Rusiya və İranla bərabər Azərbaycan və Türkiyənin də maraqlarına cavab verir. Digər tərəfdən, Qərbə yönələn Ermənistan bunda maraqlı olmaya bilər. Gürcüstan isə hazırda "şpaqat" vəziyyətindədir. Yeni həm Rusiya ilə, həm də Qərblə münasibətləri korlamaq istəmir. Amma biz öz maraqlarımızı düşünməliyik. Çünki indiki vəziyyətdə, yeni Rusiya və Azərbaycan münasibətlərinin yaxşı olduğu, həmçinin Bakı-Tehran əlaqələrinin müsbətə gətirdiyi bir dövrdə "3+3" formatı bizim üçün qəbul ediləndir. Üstəgəl, Ankara-Tehran yaxınlaşması olacağı təqdirdə bu konfiqurasiya da Azərbaycan üçün regionda növbəti üstünlüklər yarada bilər. Qərb ölkələri Cənubi Qafqazdakı hərbi mövcudluqları kontekstində ciddi addımlar atır. Bu da regionun lider ölkələri olan Türkiyə, İran və Rusiyanın maraqlarına cavab vermir. Həmçinin sözügedən hadisə Azərbaycanın siyasətinə də uyğun deyil. Lakin Ermənistanın Qərbə yönəlməsi onun Rusiya və İranla münasibətlərinin korlanmasına gətirib çıxarır ki, bu da Azərbaycanın maraqlarına cavab verir".

□ **Cavanşir ABBASLI**
 "Yeni Müsavat"

Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyəti yanvarın 24-də qurumun iclasında bəyanatla çıxış edib və AŞ PA ilə əməkdaşlığı, təşkilatda iştirakını qeyri-müəyyən müddətə dayandırdığını bəyan edib.

Bəyanatda belə bir addımın atılmasının səbəbləri arqumentlərlə əsaslandırılıb: "Azərbaycan 2001-ci ildə Avropa Şurasına üzv olanda insan haqlarını və qanunun aliliyini müdafiə etmək məqsədi daşıyan bu təşkilatın Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazilərinin bir hissəsinin Ermənistan tərəfindən hərbi təcavüzə və işğala məruz qalması nəticəsində hüquqları pozulmuş yüz minlərlə azərbaycanlının hüquqlarının bərpasında Azərbaycana kömək edəcəyi və beləliklə, regionda davamlı sülhün əldə olunması naminə ədalətin öz yerini tutacağı barədə səmimi bir ümid və gözlənti var idi. 2001-ci ildən 2020-ci ilə qədər olan 19 il ərzində AŞ PA işğalçı dövləti - Ermənistanı Avropa Şurasının əsas dəyər və prinsiplərinə zidd hərəkətlərinə görə cavab vermək barədə qınamayıb. Təxminən 20 ilə yaxın müddətdə Azərbaycan nümayəndə heyəti erməni işğalının ağır nəticələrini gündəmə gətirərək bizə deyirdilər ki, AŞ PA münaqişə ilə bağlı məsələlərin müzakirəsi üçün düzgün format deyil. İndi isə həmin AŞ PA və həmin deputatlar bunun əksini deyir və Azərbaycana hücum etmək üçün heç bir fürsəti əldən vermirlər. Beynəlxalq hüququn selektiv şərhi, dövlətlərin ərazi bütövlüyü və suverenliyi ilə bağlı məsələlərə fərqli yanaşma bu biabırçı təklifin müəlliflərinin rüsvayçı və ikiüzlü xarakterini nümayiş etdirir. Təəssüf ki, AŞ PA-dan bəzi üzv dövlətləri hədəfə almaq üçün platforma kimi istifadə olunur. Müəyyən qərəzli qruplar AŞ PA-nın əsas prinsiplərindən öz dar maraqlarının təmini məqsədilə sui-istifadə edirlər. AŞ PA-da siyasi korrupsiya, ayrı-seçkilik, etnik və dini nifrət, ikili standartlar, təbəbbürlük, şovinizm hökm sürən praktikaya çevrilib. Biz Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin etimadnaməsinə etiraz etmək təşəbbüsünü bu çirkin kampaniyanın tərkib hissəsi kimi dəyərləndiririk. Biz həmçinin bu təşəbbüsü Azərbaycanda hazırda gedən seçki prosesinə əsaslı müdaxiləyə yönəlmiş məqsədyönlü və qəbul ediləməz cəhd, ölkəmizdə demokratik təsisatların fəaliyyətinə xələl gətirən məkrli addımların bariz nümunəsi kimi qiymətləndiririk. Nümayəndə heyətimizin etimadnaməsinə ratifikasiya etməkdən imtina ilə bağlı təklif bütövlükdə Avropa Şurasının etibarlılığına və qərəzsizliyinə ciddi zərbə olacaq, bunun ciddi və geridönməz nəticələrinə görə məsuliyyət tamamilə onun təşəbbüskarlarının üzərinə düşəcək. Dünyada heç kim, o

AŞ PA qazdığı quyuya özü düşdü - bundan sonra nə olacaq?

Cənubi Qafqazda Azərbaycanla əməkdaşlıq etməyən heç bir qurum uğur qazana bilməz - AŞ PA və digər təşkilatlar anlamalıdır ki...

ri-ayrı strukturlarının mahiyyətini açıb ortaya qoydu:

"Fransa kimi dövlətlərin neoimperialist iddialarından əziyyət çəkən bir çox dünya xalqları artıq Avropa institutlarının əsl mahiyyətini görmüş oldular. AŞ PA-nın qərarı bizim üçün təəccüblü və gözəlməz deyil. Amma eyni zamanda bu həm də son dövrlər Azərbaycanın ortaya qoyduğu qəti iradənin doğrduğu nəticələrdir. Çünki Azərbaycan artıq Vətən müharibəsi və ondan sonra keçən dövr ərzində heç bir dövlətin, heç bir gücün iradəsi ilə oturma-durmadığını ortaya qoyub. Bu, bir sıra güclər tərəfindən, xüsusilə də bölgədə maraqlar güdən paytaxtlar tərəfindən qısqancılıqla qarşılır. AŞ PA-nın belə hikkəli, qərəzli qərar qəbul etməsi Azərbaycanın həmin güclərin bölgəimizlə bağlı maraqlarına vurduğu zərbənin bir inikasıdır. Belə addımlar Azərbaycanın nə qədər düzgün yolda olduğunu əks etdirir. Çünki Azərbaycan xalqının qanına əli batmış terrorçuları, Azərbaycanda dünyəvi idarəetmə quruluşunu dəyişməyə çalışan və buna görə həbs olunan radikal dini qruplaşmaların nümayəndələrini siyasi məhbus adlandıran təşkilat əslində mahiyyətini açıb ortaya qoymuş olur. Bu davranışlar Azərbaycan dövlətinin haqq yolunda mübarizəsini daha qətiyyətli, daha iradəli şəkildə davam etdirməsinə əlavə bir stimol olacaq. Cəmi 76 səs olmaqla, Fransa və Yunanistan kimi dövlətlərin deputatları tərəfindən Azərbaycana qarşı qərar qəbul edilməsi əslində AŞ PA-nın hansı rəzil duruma düşdüyünü göstərir. Digər tərəfdən, bu qərar bu qurumun Fransa kimi dövlətlərin əlinin altında alət olduğunu göstərdi. BMT xətti ilə Azərbaycanın cəzalandırılmasına nail ola bilməyən öz əlaltısı olan AŞ PA-nın vasitəsilə guya öz ağillərində bizi cəzalandırmağa çalışdılar. Amma bütün bu cəhdlər əbəsdir. Onların bu addımları Azərbaycanın daha da qətiyyətli davranmağa üstünlük verməsi, bu bölgədə, Azərbaycanda Avropa Şurasının mövqelərinin heçə enməsi ilə nəticələnməkdir. Yeni itirən tərəf Azərbaycan olmayacaq, Avropa Şurası olacaq".

Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

cümlədən bu zalda əyləşənlər Azərbaycanla təhdid və şantaj dili ilə danışa bilməzlər. AŞ PA-nın tarixində heç vaxt bu təşkilat özünü belə biabırçı şəkildə aparmayıb. AŞ PA-da mövcud olan dözülməz irqçilik, azərbaycanofobiya və islamofobiya mühiti fonunda Azərbaycan nümayəndə heyəti AŞ PA ilə əməkdaşlığı və təşkilatda iştirakını qeyri-müəyyən müddətə dayandırmaya qərarına gəlib".

Bəyanat açıqlananadan sonra nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov jurnalistlərə açıqlamasında deyib ki, normal münasibət şəhidi olmasa, qalıb Azərbaycana layiqli münasibət göstərilməmə, nümayəndə heyətimiz öz mövqeyində qalacaq: "Avropa Şurası, eləcə də digər beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanla şantaj dili ilə danışa bilməz. Heç kim ölkəmizi təhdidlərlə qorxuda bilməz. Azərbaycan ərazi bütövlüyünü bərpa etmiş qalib dövlətdir. Ona görə də belə cəhdlərlə Avropa Şurası öz Parlament Assambleyasının dəyərlərinə, mövcudluğuna, təsir imkanlarına, Avropada və dünyadakı nüfuzuna ciddi zərbə vurdu. Belə bir təşkilatın daxilində danışmaq, diyalog qurmaq, mövcud vəziyyəti izah etmək mümkün deyil. Nümayəndə heyəti AŞ PA-ya yenidən qayıtmaq məsələsi barədə düşünəcək. Bu təşkilatda mövcud ab-hava dəyişməse, insanlığa qarşı ritorika gündəlikdən çıxarılmasa, təşkilat ikili standartlara, islamofob, türkofof, azərbay-

canofob münasibətlərə son qoyulmasa, bu, mümkün olmayacaq.

Bizim addımımız hesab edirik ki, ölkəmizlə başqa dillə danışmaq istəyən ölkələrə, dairələrə ciddi siqnalıdır".

"Report"un Fransa bürosunun xəbərinə görə, Türkiyənin AŞ PA-da nümayəndə heyətinin üzvü Zeynep Yıldız isə qurumun qış sessiyası zamanı bildirib ki, Azərbaycanın AŞ PA-da olması bu qurumun güclü tərəfidir. AŞ PA Azərbaycanı natamam bir qurum olacaq. AŞPA müxtəlif mədəniyyətlər arasında diyalog platforması olmalıdır. Qurum plüralizm fəlsəfəsinə sadıq qalmazsa, nasaz vəziyyətə düşəcək. AŞ PA-nın müxtəlif münaqişələri həll edib yoluna qoymağı bacaran dünyəvi təşkilat ola bilməsi üçün Azərbaycanla ehtiyacı var".

Ukrayna Ali Radasının üzvü Aleksey Qonçarenko Avropa Şurası Parlament Assambleyasında Azərbaycan əleyhinə qərarın müzakirəsi zamanı Azərbaycan dilində "Yaşasın Azərbaycan" şüarı səsləndirib.

Azərbaycan nümayəndə heyətinin səlahiyyətlərinin ratifikasiya edilməməsinə nəzərdə tutan qərarın səsə qoyulmasından öncə çıxış edən Qonçarenko Assambleya üzvlərini doğru qərar qəbul etməyə çağırıb. "Avropalı Mühafizəkarlar" adından çıxış edən Qonçarenko sözügedən təşəbbüsün Strasburqun xeyrinə olmadığını vurğulayıb. Ukraynalı deputat belə bir qərarın Azərbaycanın öz əra-

zi bütövlüyünü bərpa etməsindən sonra Ermənistanla sülh sazişi istiqamətində atılan addımlara mənfi təsir edəcəyini vurğulayıb.

Bu cür çağırışlara baxmayaraq Azərbaycan nümayəndə heyətinin səlahiyyətlərinin ratifikasiya edilməməsi barədə qərar qəbul edilib. Azərbaycan nümayəndə heyətinin səsvərmə hüququ 1 il müddətinə alınıb. Sənəd müəllifləri bildiriblər ki, bu, Azərbaycanın Avropa Şurasından çıxarılması demək deyil.

Azərbaycan cəmiyyəti və müxalifət düşərgəsi isə AŞ PA-nın qərarından hiddətlənib və nümayəndə heyətinin qərarını dəstəkləyir.

Sabiq baş nazir, AXP sədri Pənah Hüseyn Azərbaycan nümayəndə heyətinin addımını dəstəkləyən bəyanatla çıxış edib. Pənah Hüseyn hesab edir ki, Azərbaycan nümayəndə heyətinin dözülməz mühit səbəbindən AŞ PA ilə əməkdaşlığı dayandırması və binadan ayrılması doğru addımdır.

Milli Məclisin deputatı Musa Qasımlı isə bildirdi ki, qurularkən elan etdiyi dəyərlərini indi gözəndən düşürmüş AŞ PA-da Azərbaycanla düşmən münasibətin bir sıra səbəbləri var: "Orada belə hesab edirlər ki, Azərbaycan işğalçı Ermənistanı məğlub edərək ərazilərini azad etməsi, dövlət suverenliyini tam bərqərar etməsi təkcə Ermənistanın deyil, onların da məğlubluğu, yüzilliklər ərzində yürütdükləri siyasətin iflası uğradılması, müsəlman

ölkəsi olan Azərbaycanın Qərbdəki islamofobiya üzərində parlaq qələbəsidir, müsəlman xalqların yenidən oyanışdır. Azərbaycanın güclü və müstəqil dövlət olmasını qəbul edə bilmirlər, Azərbaycanın onların yersiz iddialarını və hökm dili danışmaq cəhdlərini sol əlinin arxası ilə geri çevirməsini ayaqlar altında atımları kimi qiymətləndirirlər, Azərbaycanın qonşu dövlətlərlə, xüsusən Rusiya və İranla mehriban münasibətlər saxlamasını istəmir, "parçala, hökm sür" siyasəti yürütməyə çalışırlar".

Deputat hesab edir ki, Azərbaycan nümayəndə heyətinin AŞ PA-da fəaliyyətini qeyri-müəyyən müddətə dayandırmasından ən çox ziyan bu təşkilata dəyəcək: "Çünki dövlətin suverenliyi təşkilatın səlahiyyətlərindən üstündür, dövlətlər olmasa, təşkilat da olmaz, Azərbaycansız Avropanın niyyətlərini həyata keçirmək mümkün deyil, Cənubi Qafqazda Azərbaycanla əməkdaşlıq etməyən heç bir ölkə niyyətinə çatı bilməz. AŞ PA və digər təşkilatlar anlamalıdır ki, Azərbaycanla ancaq bərabər hüquqlu şəkildə danışmaq olar. Azərbaycan kimsəyə boyun əyməz deyil. AŞ PA-nın Azərbaycanla daha çox ehtiyacı var. AŞ PA-nın Azərbaycan ictimai rəyindəki yeri sıfırıdır. Nüfuzunu bərpa etmək üçün AŞ PA addımlar atmasa, Azərbaycanda həmişə arzu olunmaz olacaq".

Politoloq Anar Əliyev isə bildirdi ki, AŞ PA-nın qərarı bu qurumun və onun ay-

“Azərbaycanda orta məktəblərdə və universitetlərdə liftlər yığışdırılmalıdır”. Bu fikirləri Manset.az-a açıqlamasında sabiq təhsil naziri, AMEA-nın Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunun direktoru, professor Misir Mərdanov bildirib.

O qeyd edib ki, təhsil müəssisələrində yalnız müəllimlər liftdən istifadə etməlidir: “Təhsil müəssisələrinə birdən-birə liftin qabağına beş min adam yığılır. Həmin adamların da deyək ki, dərsi eyni vaxtda başlayır. Lift qoyulanda da elə nəzərdə tutulmalıdır ki, bu beş min adam ora sığa bilsin. Məsələn, Rusiyada Moskva Dövlət Universitetinin otuzdan çox mərtəbəsi var. Bizim təhsil müəssisələrinin hansında elə lift var? Heç birində. Tarixən Azərbaycanda da məktəblər hamısı üç mərtəbəli olub. Ona görə lift olmayıb ki, tələbələr bir-birlərini əzməsinlər. Ona görə də fikrimdə qalıram, liftlər yığışdırılmalıdır. Bu həm də tələbələr üçün idmandır. Müəllimlər liftdən istifadə edə bilər. Hansısa universitetə gedəndə mənim kimi adam iyirmi dəqiqə liftin qarşısında gözləyirəm. Belə olmaz!”

Qeyd edək ki, məktəblərdə, xüsusən də universitetlərdə liftlə bağlı məsələ zaman-zaman gündəmə gəlir. Ötən il də sosial şəbəkələrdə bir sıra universitetlərdə, o cümlədən Azərbaycan Milli Konservatoriyasında tələbələr liftdən istifadə qadağan olunduğu haqda məlumatlar yayılmışdı.

Bəs Misir Mərdanov bu məsələdə nə qədər haqlıdır?

BDU-nun professoru Qulu Məhərrəmli mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”a da-

nışıb. Qulu Məhərrəmli sabiq nazirin təklifindəki məntiqi izah etdi: “Məntiq ondan ibarətdir ki, əzmərtəbəli, məsələn, 3-5 mərtəbəli binalarda liftdən istifadəyə ehtiyac yoxdur. Həqiqətən də gənclər o mərtəbələri liftsiz rahat qalxa bilirlər. Lakin çoxmərtəbəli binalarda bunu reallaşdırmaq mümkün deyil. Bəzən 9-11 mərtəbəli tədris korpuslarında pilləkənlər həmin funksiyaları yerinə yetirə bilmir. Bu baxımdan, liftsiz ötürmək çətinidir. Hesab edirik ki, məktəblərdə, universitetlərdə liftlə davranış, liftlərin təsnifatı funksiyası çox dəqiq bölüşdürülməlidir. Məsələn, Bakı Dövlət Universitetinin təmir olunmuş korpusunda bu işi çox gözəl qurublar. Belə ki, doqquzmərtəbəli binada 7 lift işləyir. Liftlərin təyinatı bölünüb, yeni tələblər və müəllimlər üçün, həmçinin təsərrüfat məqsədilə istifadə olunan lift ayrılır. Bundan başqa, tək və cüt mərtəbələrə ayrı lift qalxır. Ona görə də sıxlıq yaranmır. Hesab edirəm ki, 3-5 mərtəbəli binalardan başqa yüksək mərtəbəli binaları liftdən məhrum etmək məqsəduyğun deyil”.

Təhsil eksperti Kamran Əsədov isə öncə qeyd etdi ki, hazırda ölkənin 51 ali təhsil məktəbində 187 min tələbə təhsil alır. Həmin ali təhsil məktəblərinin 40-ı paytaxt Bakıda yerləşir: “Bakıda yerləşən bir neçə ali təhsil məktəbi hündürmərtəbəlidir və tə-

Misir Mərdanovdan “tələbələri liftə buraxmayın” təklifi

Sabiq nazir deyir ki, təhsil müəssisələrində yalnız müəllimlər liftdən istifadə etməlidir; **ekspert:** “Belə qadağaları qanunvericiliyə, insan və vətəndaş hüquqlarına zidd hesab edirəm”

ləbələr təbii ki, yuxarı mərtəbələrə pilləkənlərdən istifadə edərək qalxanda çətinlik çəkə bilirlər. Məsələn, dərse vaxtında çatmaq üçün pilləkənlərdən istifadə etmək heç də həmişə uğurlu olmur. Təhsil prosesinin keyfiyyətli təşkili üçün yaxşı olar ki, liftdən istifadə olunsun. Lakin universi-

tetlərdə liftlər daha çox müəllimlər üçün nəzərdə tutulur, çünki onlar yaşlıdır və yuxarı mərtəbələrə pilləkəndən istifadə edərək qalxmaq onlar üçün çətinlik yaradır. Ona görə də onların liftlərdən istifadə etməsi daha zəruridir. Lakin bütün hallarda tələbələrə liftdən istifadəni qadağan et-

mək düzgün deyil. Çünki ola bilər ki, hansısa tələbənin fiziki sağlamlığı buna imkan vermir. Və yaxud dərse vaxtında rahat çatmaq istəyir, amma pilləkənlərlə qalxmaq buna mane olur. Rahat təhsil mühiti yaratmaq təhsil müəssisəsinin bilavasitə borcudur. Tələbələrə hər hansı formada qada-

dağalar qoymaq heç də uğurlu deyil. Təbii ki, müəllimlərə hörmət etmək tələbələrin borcudur və hər bir azərbaycanlı tələbə öz müəlliminə hörmətlə yanaşır. Amma qeyd etdiyim kimi, tələbələrə qarşı bu tipli qadağalar qoymaq doğru deyil. Belə qadağalar, məhdudiyyətlər tətbiq etmək təhsil sistemində uğurlu dividend gətirməyəcək. Bu günün tələbəsi bir neçə ildən sonra müəllimdir. Bu gün Azərbaycan tələbəsi Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda öz canını qurban vermiş tələbədir, vətəndaşdır. Mən belə qadağaları ilk növbədə qanunvericiliyə, insan və vətəndaş hüquqlarına zidd hesab edirəm. Tələbə də insandır və ona dəyər vermək lazımdır. Belə qadağalarsa, tələbələr üçün yaxşı təhsil mühiti yaradılmır. Buna diqqət etmək lazımdır”.

Xalidə GƏRAY
“Yeni Müsavat”

MİDA yeni sosial evlər tikəcək - Bakıda mənzil ehtiyacı olanların sayı

Azərbaycanda mənzil problemini birdəfəlik həll etmək mümkün olmayacaq, çünki...

2020-ci ildə Bakıda əhalinin sayı 2 milyon 630 min nəfər olub. Əlavə 300 min nəfər var, onlar tələbə, məcburi köçkün və digər regionlardan gələnlərdir.

Bunu ötən həftə Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədr müavini İlqar İsbətov Bakı şəhərinin 2040-cı ilədək inkişafına dair Baş planın təqdimatı mərasimində deyib. O qeyd edib ki, əhalinin təbii artımı ilə bağlı məsələ fərqli olub. Belə ki, 2010-cu ildə Bakıda artım illik 1,014 faiz idi, 2020-ci ilə doğru bu göstərici 0,75 faizə düşüb: “Tək bizdə deyil, bütün dünyada əhali artımı məsələ-

sində azalma gedir. Biz illik artımı 0,75 götürməklə hesabatla 3 milyon 70 min əhali sayı qeyd etdik. Əlavə 100 min nəfər nəzərdə tutaraq yekun hesabatda Bakı əhalisinin sayını 3 milyon 170 min nəfər olaraq təqdim etmişik”.

Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyi (MİDA) Bakıda yeni sosial mənzillərin inşasına başlayacaq. Məlumatla görə, yeni çoxmənzilli yaşayış bina-

ları Suraxanı rayonu, Hövsan qəsəbəsi, Hava limanı-Ziğ şosesi 8-ci km, “10 H” ünvanında yerləşən 2,31 ha torpaq sahəsində inşa olunacaq.

Binaların tikintisi ilə əlaqədar şəhərsalma əsaslandırılması, tikinti layihəsinin hazırlanması və müəllif nəzarətinin aparılması işlərinə başlanılır.

Bu qədər mənzil tikilir, amma Bakıda evi olmayanları sayı azalmır. Səbəb nədir?

Onu da xatırladaq ki, 2022-ci ilin yanvar ayında açıqlanan statistikaya görə, Bakı şəhərində hər kvadrat kilometrə düşən əhali sayı 1076 nəfər-

dir. Ayrı-ayrı rayonlara görə rəqəmlərə nəzər salsaq, ən çox sıxlıq Nəsimi rayonundadır - hər kvadrat/kilometr 22270 nəfər. Yasamal rayonunda hər kvadrat/kilometr 12465 nəfər, Nizami rayonunda isə hər kvadrat/kilometr 10095 nəfərdir.

O ki qaldı Bakıda evsizlərin sayına, mütəxəssislər qeyd edir ki, ümumiyyətlə, Azərbaycanda evsizlərin statistikası ilə bağlı nə qədər araşdırma aparılırsa da, dəqiq məlumat əldə etmək qeyri-mümkündür. Çünki təkəcə Bakı və ətraf ərazilərdə 500 minə qədər sənədsiz ev var. Sənədsiz evdə yaşayan şəxs ev sahibi kimi qeydiyyatda düşə bilməz. Yeni təzadlı bir vəziyyət yaranıb. İnsanların çoxu qeydiyyatda olduğu yerdə yaşamır. Kirayə mənzil bazasında isə vəziyyət elədir ki, kirayə verənlərlə kirayənişinlər arasında müqavilələr imzalanmır. Rayonlarda sənədi olmayan kifayət qədər ev tikilir. Sənəd yoxdursa, insan evsizdir. Elə adamlar var ki, evi var, amma başqa yerdə kirayədə yaşayır. Beləliklə, mütəxəssislər bildirir ki, evsizlərin statistikası nəinki tam doğru, heç 10-20 faizlik nisbi xəta ilə belə çıxarmaq mümkün deyil.

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”a danışib: “Bakıda

əhali çoxdur, birinci məsələ budur. Ölkə əhalisinin az qala 35-40 faizi Bakıda yaşayır. Təbii ki, Bakıda əhali sayının artımı mənzillərə olan tələbatı da artırır. Hər il Azərbaycanda təqribən 50-60 min insan ailə həyatı qurur və xeyli sayda yeni ailə qurmuş insanların yeni mənzillərə ehtiyacı yaranır.

Azərbaycanın paytaxtı Bakı da bu mənada əhalinin həddən artıq sıx şəkildə yaşadığı şəhərə çevrilir. Bu da ondan irəli gəlir ki, regionlarda iqtisadi fərsətlər, sosial həyat çox güclü inkişaf etməyib deyə Bakı hələ də iqtisadi cəhətdən ən cəlbəedici bölgədir. Nə qədər ki, bu vəziyyət dəyişməyib, Bakıda mənzillə bağlı problem qalacaq. Ona görə də əsas məsələ regionların inkişafıdır ki, əhali regionlardan Bakıya köçməsin və əks proses başlasın. Bakının mənzil problemini yalnız bu yolla həll etmək mümkünür. Çünki əgər bu vəziyyət dəyişməsə regionlardan Bakıya köç yenə də davam edəcək. Gənclər regionlardan Bakıya təhsil almağa, iş axtarmağa gəlir və mənzillərə tələbat yaranır. Ona görə də məsələ Bakıda evlərin tikintisi məsələsi deyil. Əsas məsələ regionların inkişafıdır”.

Mövzu ilə bağlı iqtisadçı ekspert Eldəniz Əmirov isə qeyd edib ki, paytaxtda çoxmərtəbəli yaşayış binalarının tikilməsinin birinci səbəbi şəhərdə getdikcə əhali sayının artması, eyni zamanda urbanizasiyanın nəticəsi olaraq şəhərin həddən artıq böyüməsidir. “Nəticə etibarilə tələb

artır və bu tələb zərurət yaradır. İnsanlar hansı halda evsiz olur - ya almaq üçün mənzil tapa bilmir, ya da mənzil var, amma almağa pulu yoxdur. Hazırda Azərbaycanda evsizlərin problemi ikincidir. Yeni mənzillə bağlı problem yoxdur, mənzil var, amma mənzili ala biləcək qədər vəsaitləri olmadığından insanlar evsiz qalır. Yeni əsas səbəb budur.

Məlum məsələdir ki, mənzillər də çox bahadır. Amma onun bir qismi mənzilin maya dəyəri, inflyasiya, işçi qüvvəsi, torpağın qiyməti və ən başlıcası tikinti materiallarının qiymətidir. Bütün bunlar nəticədə mənzilin qiymətinin baha olmasına gətirib çıxarır və aztəminatlı ailələr ev ala bilmirlər.

Ümumiyyətlə, evsizlik problemini köklü şəkildə birdəfəlik həll etmək dünyanın heç bir ölkəsinə nəsis olmayıb. Hazırda Çinin özündə belə bu ən böyük problemdir. Bu problem qarşısında Türkiyədə, eləcə də digər dünya ölkələrində mövcuddur. İndi insanların az qala böyük əksəriyyəti kirayə evlərdə yaşayır. Azərbaycanda da mənzil problemini birdəfəlik həll etmək mümkün olmayacaq. Çünki insanların sayı artır, bəzədir, bazanın da öz tələbi var və sairə. Ona görə də yüz faiz mənzil problemini həll etmək mümkün deyil. Sadəcə, evsizlərin sayını azaltmaq olar ki, bunun üçün də müəyyən proqramların icrasına ehtiyac var. Həmin proqramların da bəziləri artıq icra olunmaqdadır”.

Xalidə GƏRAY
“Yeni Müsavat”

Ermənistanda "itən" 17 min "Kalashnikov" terrorçuların əlində - şok faktlar

Husilərə, "Hizbullah"a və ya HƏMAS-a silahların tədarükü daha uyğundur, çünki...

Ermənistanın daxili işlər naziri Vahe Qazaryanın sözlərinə görə, cəbbəxanalarda 17 min avtomat yoxa çıxıb. "Eureporter" xəbər verir ki, söhbət Rusiya istehsalı olan "Kalashnikov" avtomatlarından gedir. Qazaryanın sözlərinə görə, silahlar 2020-ci ilin sonunda - Azərbaycan Ermənistanın işğal etdiyi Qarabağ bölgəsinin böyük hissəsini azad edəndən - 44 günlük müharibədən sonra yoxa çıxıb. Silahlar müharibə zamanı itməyib, bu, müharibədən sonra baş verib. Qazaryan həmçinin qeyd edib ki, o, "silah və sursatla bağlı məsələdən narazıdır", çünki bunun "regional təhlükəsizlik və sabitlik üçün potensial nəticələri" ola bilər.

"Bu rəqəmi başa düşmək çətindir - 17000. Təsəvvür edin - bu, üç yarım piyada briqadasını silahlandırmaq üçün kifayət qədər silahdır! Bütün Ermənistan ordusu 65 min nəfərdən ibarətdir - ona görə də çatışmayan silahlar onun şəxsi heyətinin dördüdə birinə bəs edərdi. Əgər onlar düzgün qablaşdırılarsa, bu, 1400-dən çox böyük və ağır qutu olacaq ki, bunu da hərəkət etmək üçün 10-dan çox hərbi yük maşını aparacaq", - deyərək nəşr yazıb.

"Əgər silahlar yerli əhali tərəfindən oğurlansa, hər hansı bir vətəndaş üsyanı qanlı iğtişasa çevriləcək və dövləti çökdürəcək. Amma Ermənistandakı siyasi vəziyyəti və silahlı üsyanı çevirməyən təkrar-təkrar kütləvi etirazları nəzərə alsaq, yəqin ki, silahlar artıq ölkədə yoxdur. Ermənistan boyda bir ölkədə 17 min avtomat gizlətmək çətin olardı. Bu silahlar indi haradadır? Onlar qətiyyətlə Türkiyə, Gürcüstan və Azərbaycan sərhədlərindən

keçərək Ermənistandan çıxmayıblar. Planetin istənilən yerindən silah almaqda çox maraqlı olan birçox qonşu ölkə var - İran. Tehran müxtəlif terror təşkilatlarının əsas dəstəkçisi kimi onları müntəzəm olaraq yüngül və ağır silahlarla təmin edir" - nəşr vurğulayıb.

"Rusiya istehsalı olan avtomatlar əlavə dəyərə malikdir. Husilərə, "Hizbullah"a və ya HƏMAS-a Rusiya istehsalı olan silahların tədarükü daha məqsədəuyğundur - heç kim onların haradan gəldiyini dəqiq bilmir, çünki Rusiya işarələri bir çox yerdə tapıla bilər. Bu gün İran-Rusiya oxunun mühüm hissəsi olan Ermənistan İrəvanın sanksiyalardan yan keçməsinə canfəşanlıq göstərdiyinə görə bu cür silahların əldə oluna biləcəyi yerdədir. Təsəvvür edin ki, 2020-ci ildən bəri Ermənistanın hərbi anbarlarından "itkin düşən" Kalashnikov avtomatları HƏMAS-a çatmış ola bilər və İsraildə 7 oktyabr qırğınında istifadə oluna bilər", - deyərək qeyd olunub.

AMİP liderinin köməkçisi, politoloq Əli Orucov bu silahlardan nə vaxtsa haradaca istifadə olunacağını ehtimal edir: "Ermənistan silah və narkotik qaçaqmalçılığında öndə gedən ölkələrdəndir. Hər il bu ölkə üzərindən böyük həcməldə silah-sursat və narkotik daşınır. 2020-ci ildə 44 günlük müharibədən sonra 17000 "Kalashnikov" avtomatının yoxa çıxması hər il Ermənistan üzərindən daşınan və Ermənistanın da birbaşa iştirak etdiyi qanunsuz silah ticarətinin aşkar olunmuş bir faktıdır. Heç şübhəsiz ki, bu silahlar

adını da itmiş silahlar qoyurlar. Qərbin davranışları hey-rət doğurur. Azərbaycanı Rusiya ilə yaxınlaşmada suçlayan və buna görə əsassız sıxışdırılan Qərb faktiki olaraq Rusiyanın sanksiyalardan yayınmasında birbaşa iştirak edən Ermənistanı müdafiə edir. Belə yanaşmalar Qərb və Qərb institutlarını da nüfuzdan və etibardan salır".

Hərbi ekspert Səxavət Məmməd bunu rəqəmin kifayət qədər böyük olduğunu qeyd etdi: "Müharibə zamanı Azərbaycan tərəfinə qənimətlər qaldı. Ancaq rəsmi açıqlanan rəqəmlər onu

deməyə əsas verir ki, Ermənistan ordusunun silah anbarlarından yoxa çıxan 17 min avtomatın müharibə ilə əlaqəsi yoxdur. Çünki Azərbaycan tərəfinin əlinə keçən avtomatların sayı ölən erməni əsgərlərinin sayından azdır. Rəsmi İrəvan özü də etiraf edir ki, silahlar müharibədən sonra yoxa çıxıb. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, erməni tərəfi mülki əhaliyə də silah paylamışdı. Həmin o silahların bir hissəsi mülki ermənilərdə ola bilər. Ancaq bu çox az faizidir. Müharibələr zamanı silahların yoxa çıxması mümkün variantdır. Bunu ya hansısa qruplar ələ keçirir, ya da komandirlər satırlar. Ermənistan daxilində ola bilsin siyasi vəziyyəti nəzərə alıb, düşüncələr ki, silahlar xaricə çıxarılıb. Hesab edərim ki, bu silahların bir qismi elə Ermənistanda qala bilər. Çünki Ermənistanda terror aktları dəfələrlə olub, yenə olmayacağına kiməsə qərantıya edə bilməz. Silahların İran vasitəsi ilə başqa ölkələrə, terror qruplarına satılma versiyası da mümkündür. Ancaq o silahların HƏMAS-a ötürülməsi bir qədər mümkün görünür. Çünki HƏMAS-ın istifadə etdiyi atıcı silahlar Rusiya istehsalı olan "Kalashnikov" deyil. Biz əvvəllər terror qruplarının əlində "Kalashnikov" görməyə alışmışdıq, HƏMAS istisna oldu. Əgər o silahlar İran vasitəsi ilə satılıbsa, Husilərin, "Hizbullah"ın, yaxud Suriyadakı, İraqdakı terror qruplarının əlinə keçə bilər. Ermənistan silahların Ermənistanda olmamasını deyərək özünü siqortalaya da bilər. İddialar var idi ki, Ermənistan daxilində müzdlü döyüşçülər hazırlanırdı. Hətta bu döyüşçüləri fransız konstruktörün hazırlaması barədə xarici mediada informasiyalar da çıxmışdı. Ona görə də Ermənistanın iz azdırma ehtimalını da nəzərdə saxlamalıyıq. Onu da nəzərə almalıyıq ki, Ermənistanın özünün terrorla birbaşa bağlılığı var. Hətta zaman-zaman Türkiyə mediasında PKK-nın Ermənistanda, Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində kampları

Baş Qərargah rəisi hərbi hissələrdə yoxlama apardı

Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Kərim Vəliyev yeni tədris dövrünə hazırlıq prosesinin gedişini yoxlayıb.

Bu barədə Müdafiə Nazirliyi məlumat yayıb. Məruzə olunub ki, hazırlıq prosesi ilə əlaqədar hərbi hissələrdə sıra baxışları keçirilir, bölmələrdə və təlim şəhərciklərində maddi-texniki və tədris bazası təkmilləşdirilir, döyüş texnikası və silahların sazılığı, eləcə də təchizatın varlığı yoxlanılır.

General-polkovnik K.Vəliyev "Gizir hazırlığı kursu"nun gedişi ilə də maraqlanıb.

Bildirilib ki, keçirilən məşğələlərdə əsas diqqət kursantların bilik və bacarıqlarının daha da artırılması, ordumuzun arsenalında olan müasir silah, texnika, habelə digər döyüş vasitələrinin düzgün istismarı və effektiv tətbiqi qaydalarının öyrədilməsinə yönəldilib.

Hərbi hissələrdə şəxsi heyətlə görüşən general-polkovnik K.Vəliyev onların döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığını yüksək qiymətləndirib, hərbi qulluqçulara yeni tədris dövründə uğurlar arzulayıb.

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun yeni tədris dövrünün başlanması ilə əlaqədar tələb və göstərişlərini şəxsi heyətə çatdıran Baş Qərargah rəisi döyüş və fiziki hazırlıq üzrə tədbirlərin effektiv təşkili, eləcə də hərbi qulluqçuların peşəkarlığının daha da artırılmasına dair tapşırıqlar verib.

Ermənistan Aİ müşahidə missiyasının statusu haqqında saziş rəsmiləşdirdi

Ermənistan hökuməti Avropa İttifaqının (Aİ) müşahidə missiyasının statusu haqqında sazişi ratifikasiya edib.

Qeyd olunur ki, bu məsələ Ermənistan hökumətinin təsdiqindən sonra Konstitusiyaya Məhkəməsinə göndəriləcək.

Səlahiyyətli orqan müsbət qərar verərsə, saziş ratifikasiya üçün parlamente göndəriləcək.

Missiya Ermənistan ərazisində 2023-cü il fevralın 23-dən fəaliyyət göstərir. İl ərzində missiyadakı şəxslərin sayı 100-dən 209-a çatıb. Avqustun sonunda Ermənistan Aİ ilə missiyanın statusunu möhkəmləndirən saziş imzalayıb.

Ermənistan XİN-in məlumatına görə, saziş əsasən müşahidəçilərin ölkədə olmasının hüquqi aspektlərini, eləcə də onlar üçün uyğun həyat şəraitini, məsələn, səhiyyə sahəsində, yaradılmasını tənzimləyir.

olub və orda təlimlər keçirilib. Ona görə də Ermənistanın silahlar xaricə çıxarılıb deməsi inandırıcı gəlmir. Bundan əlavə, söhbət 17-dən silahdan getmir, 17 min silahdan getmir. 17 min silahı yerdəki hansısa komandirlər sata bilməz. Bu böyük bir işdir. Bununla bağlı hansı cinayət işi açılıb?

Kimlər məsuliyyətə cəlb olundu? Ermənistan mediasında bu tip informasiyaya rast gəlməmişik. Hesab edərim ki, bu silahların hara getdiyini, nə üçün istifadə olunacağını elə Ermənistan tərəfi özü yaxşı bilir".

□ **Cavanşir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Dünyanın bir nömrəli valyutasının sahibi olan ABŞ-da bu il keçiriləcək prezident seçkiləri global səviyyədə həssaslıqla izlənilir. Demək olar ki, bütün dünya ABŞ prezidentliyinə namizəd olan şəxslərin bu və ya digər məsələlərə yanaşmasına diqqət yetirir. Bu baxımdan, ABŞ respublikalarının prezidentliyə vahid namizədi olmaq şansı yüksək qiymətləndirilən sabiq prezident Donald Trampın açıqlamaları yalnızca siyasi deyil, iqtisadi çevrələrdə də rezonansa səbəb olur. Həm də nüfuzlu iş adamı olan Tramp seçkiyə gətirdiyi silişləsindən enerjidaşıyıcılarının qiymətinə də toxunaraq, prezident seçilsə, neftin qiymətinin 40-50 dollara qədər ucuzlaşdırılmasına nail olacağını bildirib. Bu isə əsas gəlir mənbəyi neft olan əksər ölkələr kimi, Azərbaycan üçün də təhlükə signalıdır: uzağa getməyək, 2015-ci ildə neftin dünya bazar qiymətinin kəskin ucuzlaşmasının ölkə iqtisadiyyatına, insanların həyat şərtlərinə necə ağır təsir etdiyi hamının yadındadır...

Çünki 2015-ci ildən bəri ötən müddət ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatının neftdən asılılıq səviyyəsi, demək olar ki, dəyişməyib. Dövlət Gömrük Komitəsinin statistikasından aydın olur ki, 2023-cü ildə 33 milyard 898 milyon 554.86 min dollarlıq ixracımızın 30 milyard 550 milyon 507.93 min dolları bilavasitə neft-qaz məhsullarının payına düşüb. Maliyyə Nazirliyinin məlumatına əsasən, ötən il dövlət büdcəsi gəlirlərinin 51 faizi neft-qaz sektorundan daxilolmalar hesabına təmin olunub.

Dünya neft bazarında qiymətlərin Trampın vəd etdiyi səviyyəyə düşməsi Azərbaycanda çox ciddi böhrana gətirib çıxara bilər. Həm də ona görə ki, 2024-cü ilin dövlət büdcəsi neftin 60 dollarlıq dünya bazar qiyməti ilə proqnozlaşdırılıb. Qiymətin 40-50 dollara düşməsi büdcə gəlirlərinin kəskin azalmasına səbəb olmaqla ölkədə yenidən devalvasiyaya gəlməsi zərurəti yarada bilər...

Bütün bu təhdidlərin ABŞ-da D.Tramp hakimiyyətə gələn kimi reallaşması isə real görünür. Ona görə ki, ABŞ-ın dünya neft bazarında qiymətləri elə kəskin azaltmaq üçün yetərincə təsirli rıçaqları yoxdur. Çinin iqtisadi gücdən siyasi gücə çevrilmək siyasəti fonunda neftin əsas hasilatçılarına seçim imkanı yaranır: artıq əsas hasilatçılar olan ərəb dövlətləri ötən ilin yayından ABŞ-ın hasilatı artırmaq tələblərini rahat şəkildə qulaqardına vurmaqdadırlar. Əksinə, onlar Rusiya ilə sinxron hərəkət edərək, hasilatı azaltmaqla qiymətlərin

Manatın məzənnəsi bu halda düşəcək

Milli pulumuz devalvasiyaya uğraya bilər?

80 dollardan aşağı düşməsinin qarşısını alırlar. Eyni zamanda ABŞ-ın bütün təhdidlərinə rəğmən Çinlə əlaqələri sürətlə dərinləşdirirlər. Bu isə Vaşinqtondan gələcək təzyiqlərin balanslaşdırılması baxımından mühüm rol oynayır...

Elə bu faktorları nəzərə almaqla, bütün analitik mərkəzlər 2024-2025-ci illərdə neftin dünya bazar qiymətini 81-82 dollar ətrafında proqnozlaşdırırlar. Bu isə Azərbaycan hökumətinə rahat maneə imkanı yaradacaq. Manatın məzənnəsi ilə bağlı proseslərin 2023-cü ildən ciddi fərqlənməyəcəyi gözlənilir.

Azərbaycan Mərkəzi Bankının açıqladığı məlumatlara əsasən, 2023-cü ildə manatın nominal və real məzənnəsində möhkəmlənmə müşahidə edilib. Ötən ilin dekabrında manatın nominal məzənnəsi 2022-ci ilin dekabrına nisbətən 10,29 faiz yüksəlib. Manatın nominal məzənnəsinin yüksəlməsi qeyri-neft-qaz sektoru üzrə daha güclü hiss edilib. Burada manatın nominal məzənnə dəyəri 19,33 faiz artıb.

Manatın real məzənnəsi isə bir qədər zəifləyib. Birliklə müqayisədə manatın real dəyəri 0,735 faiz azalıb. Lakin qeyri-neft-qaz sektoru üzrə manatın real məzənnəsi artıb. Bu sektor üzrə manatın real dəyərinin 5,13 faiz artması qeydə alınıb.

Qeyd edək ki, manatın nominal məzənnəsi Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşı olan ölkələrdəki məzənnə dəyişikliyi nəzərə alı-

naraq hesablanır. Real məzənnə isə ticarət tərəfdaşı olan ölkələrdə inflyasiya səviyyəsi nəzərə alınmaqla hesablanır.

Qeyd edək ki, global səviyyədə 2024-cü il ərzində dolların məzənnəsində artım deyil, əksinə, azalma gözlənilir. Belə ki, ABŞ Federal Ehtiyat Sisteminin (FED) Açıq Bazar Rəhbər Komitəsinin dekabrda keçirilən iclasında komitə üzvləri bu il ərzində baza faiz dərəcəsinin aşağı salınmasının mümkünliyünü elan ediblər. Komitə üzvləri belə bir addımın nə vaxt atılacağını dəqiqləşdirməsələr də, 2024-cü ildə faiz dərəcəsinin aşağı salınması ehtimalının "yüksək" olduğu qənaətinə gəliblər. İclas protokolunda bildirilir ki, iş-tirakçılar faiz dərəcəsi siyasətinin perspektivini müzakirə edərkən bunun iqtisadiyyatın necə inkişaf etməsindən asılı olduğunu qeyd etməklə yanaşı, faiz dərəcəsinin bu sərtləşdirmə dövrü üçün pik nöqtədə və ya ona yaxın hesab etdilər. Sənədə görə, komitə üzvləri növbəti üç il ərzində dərəcələrin ardıcıl azaldılmasını gözləyirlər. Maliyyə tənzimləyicisi ölkədə inflyasiya ilə mübarizədə əldə edilən irəliləyişlərə diqqət çəkib.

Bazar analitikləri Amerika Mərkəzi Bankının bu il 6 dəfə faiz dərəcəsinə baxaraq, onu 3,75-4 faizə endirəcəyini gözləyirlər. Bu isə dolların altı əsas valyutadan ibarət olan valyuta səbətinə qarşı məzənnəsinin azalacağı deməkdir.

Lakin Azərbaycanda dolların global məzənnəsinin ölkə daxilindəki məzən-

nəyə təsiri sıfırdan yuxarı deyil. Ölkəmizdə dollar/manat tarazlığını təyin edən əsas faktor dünya neft bazarındakı qiymətlərdir. Məhz bu qiymətlərin yüksək olması 1 faizdən cüzi yüksək iqtisadi artımın əldə olunduğu 2023-cü ildə manatın məzənnəsinə qorumağa imkan verib.

Neft bazarında qiymətlərin Azərbaycan üçün sərfəli həddə olması ilə yanaşı, ölkədə dollara tələbat da azalıb. Mərkəzi Bankın məlumatına əsasən, ümumilikdə 2023-cü il ərzində valyuta hərəqlərində 3 milyard 878,2 milyon ABŞ dolları məbləğində satış olub. Məlumatlara görə, bu, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 25,2 faiz azdır. Aylar üzrə götürsək, yanvarda 188,5 milyon dollar, fevralda 356,6 milyon dollar, martda 383,9 milyon dollar, aprelə 286 milyon dollar, mayda 277,2 milyon dollar, iyunla 78,9 milyon dollar, iyulda 272,7 milyon dollar, avqustda 451,95 milyon dollar, sentyabrda 259,8 milyon dollar və oktyabrda 291,63 milyon dollar valyuta satışı həyata keçirilib. Bu məbləğin heç də hamısı Neft Fondunun olmayıb. Məsələn, dekabrda satılan 603,8 milyon dolların yalnız 149,9 milyon dolları Neft Fonduna məxsus olub, qalanı Mərkəzi Bankın vəsaitləridir.

Mərkəzi Bankın məlumatına görə, ötən il ərzində keçirilmiş valyuta hərəqlərinin 95 faizində təklif tələbi üstələyib: **"Bu şəraitdə bəzi ticarət tərəfdaşlarında**

məzənnənin yüksək dəyişkənliyinə baxmayaraq milli valyuta öz sabitliyini qoruyub saxlayıb. 11 ayda manatın nominal effektiv məzənnəsi 19,5 faiz bahalaşmış ki, bu da idxal inflyasiyasına azaldıcı təsir göstərən faktordur".

Mərkəzi Bank bildirir ki, onun sterilizasiya əməliyyatları banklararası pul bazarındakı aktivliyi və orta faizlərin tənzimlənməsini dəstəkləməklə yanaşı, pul kütləsinin izafi artımını da məhdudlaşdırıb. 2023-cü ilin 11 ayında manatla pul bazası 5 faiz, manatla geniş pul kütləsi (M2) isə 15,7 faiz artıb. Pul təklifinin artımının başlıca mənbəyi əsasən fiskal sektorun ehtiyacları üçün Mərkəzi Bankın valyuta bazarına alış-yönü müdaxilələri olub. Əsasən alış-yönü valyuta müdaxilələri ilə əlaqədar Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları 11 ayda 18 faiz artaraq 10,6 milyard dolları keçib.

Mərkəzi Bank bildirir ki, fiskal məqsədlər üçün alış-yönü valyuta müdaxilələrinin 2024-cü ildə həyata keçirilməsi ehtimalı var. Məcmu tələb ölkənin istehsal potensialı ilə müqayisədə daha yüksək templə genişləndiyi təqdirdə qiymətlərlə yanaşı idxalın genişlənməsi də baş verir ki, bu da perspektiv dövrdə cari əməliyyatlar balansının profisitinin daralmasına səbəb ola bilər. Orta aylıq əməkhaqqının əmək məhsuldarlığı ilə müqayisədə daha sürətlə artması siya riskləri doğurur.

AMB vəd edir ki, 2024-cü ildə də pul siyasəti qərarlarının qəbulu zamanı valyuta bazarında gedən prosesləri nəzərə alacaq: "Növbəti ildə də manatın nominal effektiv məzənnəsinin inflyasiya idxalını məhdudlaşdıracağı gözlənilir. Inflyasiya proseslərinin idarə edilməsində mühüm rolunu nəzərə alaraq Mərkəzi Bank 2024-cü ildə də nominal effektiv məzənnənin dinamikasını sıx monitoring edəcək. Tədiyə balansının vəziyyəti, fiskal sektorun valyuta təklifi və tələbi, eləcə də iqtisadi subyektlərin məzənnə gözləntiləri valyuta bazarındakı tarazlığa təsir göstərən əsas amillər olacaq.

Mərkəzi Bank məzənnə siyasəti üzrə əməliyyat hədəflərinə nail olmaq üçün valyuta bazarına zəruri hallarda müdaxilə edəcək. Habelə əhalinin milli valyutaya inamının daha da artırılması üçün dedollarizasiya siyasəti davam etdiriləcək. Növbəti ildə də valyuta ehtiyatlarının beynəlxalq səviyyədə qəbul edilmiş kifayətlik normaları nəzərə alınmaqla idarə edilməsi diqqətdə saxlanılacaq".

İqtisadçı-alim, Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vüqar Bayramovun fikrincə, Azərbaycanda idxalın artması dollara tələbi yüksəldir: "Xüsusən real sektorun dollar tələbində artımlar müşahidə olunmaqdadır. Bu baxımdan, Mərkəzi Bank tərəfindən dollara tələbin artacağı ayların öncədən proqnozlaşdırılması, kommunikasiyanın gücləndirilməsi və hərəqlərin müntəzamlıyının tənzimlənməsi vacibdir. Hərəqlərin keçirilməsi müntəzamlı tələbin daha çevik tənzimlənməsinə səbəb ola bilər.

Dollara tələbin artması kontekstində 2024-cü ildə manatın məzənnəsinin necə dəyişməsinə gəldikdə isə əvvəldə də qeyd etdiyimiz kimi, Azərbaycanda hələ ki, üzən məzənnə rejiminə keçirilməyib. Praktiki olaraq, manatın məzənnəsi birbaşa Azərbaycan Mərkəzi Bankının qərarlarından asılıdır. Mərkəzi Bank prosesə birbaşa intervensiya etmək imkanlarını qoruyub saxlayır. Ona görə də manatın məzənnəsinin necə dəyişməsi birbaşa Azərbaycan Mərkəzi Bankının mövqeyindən asılı olacaq".

□ "Yeni Müsavat"

Yanvarın 26-da Bakı Hərbi Məhkəməsinin hakimi Fikrət Əliyevin sədrliyi ilə Müdafiə Nazirliyinin mənimseməyə görə tutulmuş Maliyyə və Bütçə İdarəsinin sabiq reisi general-mayor Nizami Məmmədov, Hərbi Hava Qüvvələrinin Maliyyə Xidmətinin sabiq reisi, polkovnik Cəlal Kazımov, Quru Qoşunların Maliyyə İdarəsinin reisi Bayram Bayramov və Hərbi Dəniz Qüvvələrinin Maliyyə Xidmətinin sabiq reisi Vüsal Əlizadənin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdiriləcək.

“Yeni Müsavat” xəbər verir ki, ötən iclasda şahid qismində hərbi hissələrin maliyyə xidmətlərinin rəisləri ifadə veriblər. Ortaya ilginclik məlumatları çıxıb.

Məlum olub ki, hər dəfə oğurlanan pul bir neçə yüz min manatı aşır və bu proses illərlə davam edib.

Məsələn, şahid Musa Məmmədov deyib ki, maliyyə yoxlamaları zamanı onun xidmət etdiyi hərbi hissədə 455 min manat ziyan müəyyən edilib. Bundan sonra korpusun maliyyə xidmətinin reisi olmuş Rasim İbrahimova məruzə olunub. Rasim İbrahimov və Emin Poladov onun xidmət etdiyi hərbi hissədə təftiş aparıblar. Hərbi hissəyə ayrılan vəsaitdən mənimşənillən pulun 60 faizini onlara verib, qalan 40 faizini isə özünə götürüb.

Musa Məmmədov bildirib ki, onun tərəfindən mənimşənillən ziyanın 265 min manatını ödəyib. Qalan vəsaiti də hissə-hissə ödəyəcək. Təqsirləndirilən Cəlal Kazımov deyib ki, şahid Musa Məmmədov tərəfindən xidmət etdiyi hərbi hissədə ad mövcud olmayan, lakin başqa bir hərbi hissədə xidmət edən Füzuli Ələkbərovun adına 17 min 500 manat köçürüb. Bu hal da istintaq sənədlərində əksini tapıb. Şahid isə bunun düzgün olmadığını, Füzuli Ələkbərovun kartına vəsait köçürmədiyini deyib. Suallara cavab verən şahid bildirib ki, mövcud olmayan şəxslərin adına kartlar açılıb və pulları həmin formada mənimşəyiblər.

Mövcud olmayan şəxslərin adına kartlar açılması və dövlət büdcəsindən pulların həmin formada nağdlaşdırılaraq mənimşənilməsinə təqsirləndirilən Cəlal Kazımov belə münasibət bildirib: “Bundan əvvəlki iclaslarda da mövcud olmayan şəxslərin adına kartlar açılması, pulların həmin kartlara əmək haqqı adı altında köçürülməsi səsləndirilib. Burada hamı nağıl danışır. Belə kart açdıq, pulları belə köçürdük... Bunun mümkün olmadığını mənə maldır. Bir neçə maliyyə xidmətinin rəisləri var ki, onlar şəxsi adlara pul köçürüblər. Amma həmin pulları niyə köçürüblər? Bu, bəlli deyil. Bunu istintaqda da demişəm”.

Digər **şahid Yaşar Rzayev** deyib ki, hərbi hissədə maliyyə xidmətinin reisi olub. Xidməti dövründə maliyyə

“Mövcud olmayan şəxslərin adına kartlar açılması nağıldır”

Təqsirləndirilən Cəlal Kazımov: “Bir neçə maliyyə xidmətinin rəisləri var ki, onlar şəxsi adlara pul köçürüblər”

pozuntusuna yol verib.

Qeyd edib ki, hərbi hissələrdən birində 280 min 685 manat əlavə pul qalmışdı:

“Həmin pulu özümə götürmüşəm. Bir səhvdi etmişəm. Bununla bağlı təftişə gələn olub. Onlara da həmin puldan vermişəm. Ümumilikdə hərbi hissədə 4 dəfə yoxlama aparılıb”.

Yaşar Rzayev deyib ki, təftişə gələnlərdən birinə Maliyyə və Bütçə İdarəsinin təftiş şöbəsinin reisi olmuş Rafael Xələfov rəhbərlik edib: “Həmin vaxt Rafael Xələfova 164 min manat verdim. Dörd il ərzində ümumilikdə təftişçilərə 963 min manat vermişəm”.

Yaşar Rzayev bildirib ki, 2019-cu ildə Bütçə və Maliyyə İdarəsində planlaşdırma şöbəsinin reisi təyin olunub. Vəzifəsi şəxsi heyətin iş planını müəyyən etməkdən ibarət olub.

Təqsirləndirilən Nizami Məmmədov deyib ki, şahid Yaşar Rzayev onun kadri olub: “Yaşar Rzayev hərbi hissəyə maliyyə xidmətinə mən reiss göndərmişəm. Bir neçə ildən sonra dedi ki, reiss, təqaüdə çıxacam, mənə yüksək vəzifəyə gətir, təqaüdə çıxanda pensiyam yüksək olsun. Onu idarədə planlaşdırma şöbəsinə gətirdim.

Rafael Xələfov 2017-ci ildə yoxlama aparıb. Bu da mənə bir söz deməyib. Belə çıxır ki, Rafael Xələfovla birləşib iş görüblər. Rafael Xələfov bu işçini çox tərifləyirdi, deyirdi, yaxşı işçidir, qabağa çəkmək lazımdır. Bildirdi ki, belə işçiləri qabağa çəkmək lazımdır, qoy yaxşı işçilərlə bağlı and içməyə yerimiz olsun. Amma indi məlum olur ki, əlbir olub, iş görüblər. Dəfələrlə qəbulumda olub. Amma mənə bir dəfə də Rafaelin qanunsuz iş görməsini deməyib. Desəydi,

tədbir görərdim”.

Şahid Samir Həmidov deyib ki, mövcud olmayan 26 nəfərin adına əmək haqqı kartı açılıb: “Ad-soyadları mən şərti adlar altında yazırdım. Adları banka təqdim etməklə əmək haqqı kartı açılırdı. Pullar həmin kartlara köçürülürdü. Bundan sonra pullar nağdlaşdırılaraq götürülürdü”.

Şahidin ifadəsi ilə bağlı arayış verən Nizami Məmmədov deyib ki, mövcud olmayan şəxslərin adına bankda əmək haqqı kartı açmaq mümkün deyil: “Bu, uydurmadır. Şəxsi heyətlə bağlı hərbi hissə komandiri tərəfindən banka siyahı təqdim olunub. Şəxsiyyət vəsiqəsini təqdim etməklə şəxsi heyət üzvlərinə əmək haqqı kartı açılıb”.

Bu məsələ ilə bağlı arayış verən digər təqsirləndirilən Cəlal Kazımov deyib ki, 2013-cü ilə kimi əmək haqqı kartları hərbi vəzifə kartını banka təqdim etməklə açılıb: “2013-cü ildə Zakir Həsənov nazir vəzifəsindən gələndən sonra hərbiçilərə şəxsiyyət vəsiqəsinin verilməsinə başlandı. Həmin vaxtdan əməkhaqları kartlarına alınması üçün banklara şəxsiyyət vəsiqələri təqdim olunurdu. Şəxsiyyət vəsiqəsi təqdim etmədən əmək haqqı kartı açdırmaq o vaxtdan qeyri-mümkünə çevrildi”.

Digər şahid Sahil Mehdi-zadənin ifadəsində ziddiyyətli məqam aşkarlanıb. O, ifadəsində mənimsemə kimi qeyd edilən müəyyən vəsaitin çağırışçılara ödənildiyini deyib. Amma istintaqda həmin vəsaitin mənimşənilməsi qeyd edilən akta qol çəkib, təsdiq edib. Vəkil Mirmehdizadədən bunun səbəbini öyrənmək məqsədilə bir neçə cəhd etsə də, cavab ala bilməyib. Daha sonra şahidlər - Fərrux Xəlilov, Yasin Şahverdiyev, Təyyar Fərəcov, Yasin Davudza-

də, Nicat Qurbanov, Nicat Yusifov, Taleh Hüseynov və İbadulla Əliyev də ifadə veriblər. Onlar işlədikləri hərbi hissələrdə qanunsuzluqlara, o cümlədən dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitin mənimşənilməsinə yol verdiklərini deyiblər. Şahidlərin mənimşədikləri vəsaitlərin bir qismini ödədikləri məlum olub.

Qeyd edək ki, Müdafiə Nazirliyinin Maliyyə və Bütçə İdarəsinin sabiq reisi general-mayor Nizami Məmmədov, Hərbi Hava Qüvvələrinin (HHQ) Maliyyə Xidmətinin sabiq reisi, polkovnik Cəlal Kazımov, Quru Qoşunların maliyyə idarəsinin reisi Bayram Bayramov, Hərbi Hava Qüvvələrinin maliyyə xidmətinin sabiq reisi Vüsal Əlizadə, Müdafiə Nazirliyinin Satınalmalar və Təchizat İdarəsinin sabiq reisi, polkovnik Mahir Şirvanov, həmçinin nazirliyin Satınalmalar və Təchizat İdarəsinin sabiq reisi Məlik-məmməd Qurbanov, nazirliyin mənzil istismar idarəsinin sabiq reisi, polkovnik Fikrət Mirzəyev Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin keçirdiyi xüsusi əməliyyat nəticəsində həbs ediləblər. Təqsirləndirilən şəxslər dövlət büdcəsindən ayrılan pulları mənimseməkdə ittiham ediliblər. Xatırladaq ki, cinayət işi üzrə ümumilikdə dövlətə dəymiş ziyan 143 milyon manatdır. Cinayət işləri ayrı-ayrı icraatlarda baxılması üçün məhkəməyə göndərilib. İstintaq dövründə dövlətə vurulmuş ümumi ziyanın 40 milyon manatı ödənilib. Cinayət işi üzrə Maliyyə Nazirliyi zərərçəkmiş qismində tanınıb. Təqsirləndirilən şəxslərin hər biri Cinayət Məcəlləsinin 179.4-cü (xüsusi ilə külli miqdarda ziyan vurmaqla mənimsemə törətmək) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
Musavat.com

Qəzaya uğrayan təyyarədən 1,2 milyon dollar yoxa çıxıb

Rusiyanın Əfqanıstanda qəzaya uğrayan “Falcon-10” təyyarəsindən 1,2 milyon dollar oğurlanıb.

Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə yerli “Hasht e Subh” nəşri yazıb. Media qurumunun yazdığına görə, qəzaya uğrayan təyyarəyə ilk olaraq “Taliban” silahlı qüvvələrinin baş qərargah reisi Qari Fasihuddin Fitratla əlaqəli olan bir qrup şəxs gəlib.

Bədəxşan qubernatoru Məhəmməd Əyyub Xəlil hadisədən xəbər tutaraq quldurluğu araşdırmaq üçün komissiya yaradıb. Komissiyaya bu əyalətdə “Taliban” kəşfiyyatının rəhbəri olan şəxs başçılıq edir.

“Falcon-10”un sağ qalan pilotlarından birinin atası Yuri Qraçov təyyarədən 1,2 milyon dollar oğurlanması ilə bağlı xəbəri dezinformasiya adlandırdı. “Məncə, bu bir növ saxtakarlıqdır. Bu, qətiyyətlə pilotların pulu deyil, o deməkdir ki, onu sahibkar aparıb”.

O güman edir ki, təyyarədə olan iş adamları Anatoli və Anna Yevsyukovun oğlu jurnalistlərə təyyarədəki pullar haqqında məlumat yayıb. Qraçovun sözlərinə görə, media nümayəndələri özləri uydurublar ki, əgər sahibkarların pulu olubsa, deməli, tapılıb və oğurlanıb.

Təyyarə qəzası Bədəxşan vilayətində yanvarın 21-də baş verib. Hindistandan Moskvaya tibbi uçuş həyata keçirən təyyarə dağlarda qəzaya uğrayıb. “Falcon-10”un texniki nasazlıq nəticəsində qəzaya uğradığı, uçuş zamanı hər iki iki mühərrikin sıradan çıxdığı bildirilir.

Təyyarədə iki pilot, iki tibb işçisi və iki sərnəşin - Volqodonskdan olan sahibkarlar Anna və Anatoli Yevsyukov olub. Rusiyanın Kabilədəki səfiri Dmitri Jirnov iki sərnəşinin qəzadan sağ çıxmadığını təsdiqləyib.

Cütlük ötən il dekabrın ortalarından Taylandda istirahət edirdi. Orada Yevsyukova ağır xəstələnib və yerli klinikalardan birində müalicə olunub. Süni ağciyər ventilyasiyası cihazına (ALV) qoşulan Annanın Rusiyaya aparılması qərara alınıb və onu daşımaq üçün təyyarə sifariş edilib.

“Falcon-10” qəzasında sağ qalan dörd nəfər - pilotlar Dmitri Belyakov və Arkadi Qraçov, həmçinin həkimlər Pavel Popov və İqor Sivorotkin ciddi xəsarət almayıb.

Onlar Kabilə aparılıb, orada zərərçəkənlərə lazımı yardım göstərilib. Hazırda onların Rusiyaya göndərilməsi məsələsi həll edilir.

1987-ci ildən 2023-cü ilin sonuna qədər Azərbaycanda 9 258 İİV xəstəsi rəsmi qeydiyyatda alınıb. Bunu Səhiyyə Nazirliyi Respublika QİÇS-lə Mübarizə Mərkəzinin direktor müavini Günəş Cəfərova deyib. O bildirib ki, həmin şəxslərdən 69,5 %-i kişilər, yerdə qalanı isə qadınlardır: “Digər region ölkələri ilə müqayisədə Azərbaycanda İİV-lə xəstələnmə göstəricisi ən aşağı səviyyədədir. Bundan başqa, mərkəzdə qeydiyyatda olan hamilələrin hamısının dünyaya gətirdiyi körpələr sağlam olub, yəni qadınların heç birində xəstə körpə doğumu qeydə alınmayıb”.

Günəş Cəfərova deyib ki, İİV-ə yoluxmuş qadın sağlam uşaq dünyaya gətirə bilər. Burada mühüm olan hamilə qadında virusun vaxtında aşkarlanıb antiretrovirus müalicəsinə başlamasıdır. G.Cəfərova qeyd edib ki, İİV-ə yoluxmuş anadan uşağa bətnədə xili inkişaf dövründə və ya ana südü ilə xəstəliyin keçməsi mümkündür:

“Vurğulamaq istərdim ki, İİV-in yoluxmanın qarşısının alınmasında anadan uşağa ötürülməsində ilk növbədə profilaktikanın böyük əhəmiyyəti var. Bu istiqamətdə də hazırda ölkəmizdə uğurlu tədbirlər görülür. Demək olar ki, son 5 il ərzində ölkəmizdə qeydiyyatda olan İİV-lə yaşayan hamilə qadınlardan virusun anadan uşağa ötürülmə halları qeydə alınmayıb. Belə ki, vaxtında aşkarlanan və Respublika QİÇS-lə Mübarizə Mərkəzində qeydiyyatda götürülüb ARV-terapiya proqramına qoşularaq müalicə qəbul edən bütün hamilələr daim mərkəzin mütəxəssislərinin nəzarəti altında olurlar və sağlam uşaq dünyaya gətirirlər”.

Onun sözlərinə görə, İİV-ə yoluxan hamilə qadınlara qeyseriyyə əməliyyatına üstünlük verməsi və ana südü ilə qidalandırmadan mütləq şəkildə çəkinmələri tövsiyə olunur: “Çünki təbii doğuş zamanı dölün doğuş yollarından və ana südü ilə yoluxması mümkündür. Doğulduqdan sonra da bütün yenidoğulmuşlar mərkəzin peditrinin nəzarətinə götürülür və onlara da anadan uşağa ötürülmənin profilaktikası aparılır”.

Qeyd etmək yerinə düşər ki, dünyada hər il 5 min-

“SPİD” Azərbaycanda niyə yayılır?

Ekspertlər bunu müxtəlif səbəblərlə izah edir, əxlaqsızlıq, narkomaniya, xəstəliyin vaxtında aşkar olunmaması...

dən çox insanın bu infeksiyadan öldüyü bildirilir. 1983-cü ildə qabaqcıl QİÇS fəalları Denver Prinsipləri manifestini qəbul ediblər. Bu manifest İİV-lə yaşayan insanların qurban olması fikrini rədd edib və onların QİÇS-ə qarşı cavab tədbirlərinin bütün aspektlərində mərkəzi rol oynamalı olduqlarını açıqlayıb. Bu, İİV-lə yaşayan insanların mənəli iştirakını təşviq edən virusa yoluxmuş insanların daha çox cəlb edilməsi (GIPA) prinsipinə doğru atılmış tarixi ilk addım idi. İcmaların rəhbərlik etdiyi bu prinsip irəliyə doğru əhəmiyyətli addımlar atmağa kömək edib. Bu, dünyada antiretrovirus müalicəsi alan insanların sayının təxminən 4 dəfə artaraq, 2010-cu ildəki 7,7 milyondan 2022-ci ildə 29,8 milyona yüksəlməsində öz əksini tapır. Bununla belə, 2022-ci ildə hər dəqiqə bir QİÇS xəstəsi həyatını itirib və virusa yoluxmuş 9,2 nəfərin müalicə imkanı olmayıb.

UNESCO-nun müraciətində deyilir ki, QİÇS-in ictimai sağlamlıq təhlükəsi kimi aradan qaldırılması istiqamətində xeyli irəliləyiş əldə olunsada, İİV epidemiyası hələ bitməyib və gənclər qeyri-mütənasib şəkildə risk altında qalırlar. Təkcə 2022-ci ildə 10-24 yaş arası 480 min gənc İİV-ə yoluxub, onlardan 140 mini 10-19 yaş arası yeniyetmələrdir. 2022-ci ildə

hər həftə təxminən 4 min qız və gənc qadın bu virusa yoluxub.

Bəzi ekspertlər bildirir ki, ailələr uşaqlara tam nəzarət edə bilmirlər. Ölkədə əxlaqsız yuvalarının olması fikrini rədd edib və onların QİÇS-ə qarşı cavab tədbirlərinin bütün aspektlərində mərkəzi rol oynamalı olduqlarını açıqlayıb. Bu, İİV-lə yaşayan insanların mənəli iştirakını təşviq edən virusa yoluxmuş insanların daha çox cəlb edilməsi (GIPA) prinsipinə doğru atılmış tarixi ilk addım idi. İcmaların rəhbərlik etdiyi bu prinsip irəliyə doğru əhəmiyyətli addımlar atmağa kömək edib. Bu, dünyada antiretrovirus müalicəsi alan insanların sayının təxminən 4 dəfə artaraq, 2010-cu ildəki 7,7 milyondan 2022-ci ildə 29,8 milyona yüksəlməsində öz əksini tapır. Bununla belə, 2022-ci ildə hər dəqiqə bir QİÇS xəstəsi həyatını itirib və virusa yoluxmuş 9,2 nəfərin müalicə imkanı olmayıb.

Bəzi ekspertlər isə hesab edir ki, şprislərdən düzgün istifadə etməmək bu xəstəliyin artmasına səbəb olur. Regional Sosial Təşəbbüslərə Dəstək İctimai Birliyinin sədri, narkoekspert Emil Maqalovun fikrincə, QİÇS-ə yoluxma hallarının artmasının əsas səbəblərindən biri narkomaniyadır: “Narkotik istifadəçiləri mərhələ olur ki, 1 qramlıq insulin şprislərinə keçirlər, o şprisləri tapa bilmirlər, başlayırlar digərlərinin şprisindən istifadə edib bir-birlərinə yaymağa. Bir nəfər QİÇS, iki nəfər hepatit şübhəsi olan şəxs bu yaxınlarda etiraf etdilər ki, bilərəkdən öz şprisini başqasına verirlər. Niyə bunu edirlər? Çünki apteklərdə bildirirlər ki, narkomansan, şpris verilmir, bununla da narkomani-

yanın guya qarşısını alırlar. Amma əslində yanlışdır. Şprisləri verməməklə xəstəliyi yayırlar. Düzdür, bizim QİÇS mərkəzimiz təmənnəsiz işləyir, mübarizə aparırlar. Amma xəstəliyin qarşısını ala bilməzlər. Narkomaniyanın qarşısını ala bilmirik, heç olmasa elə etməliyik ki, bu xəstəliklər yayılmasın. Steril olunmuş şprislər onlara verilməlidir”.

İnfeksiyonist Vasif Əliyev isə bu xəstəliklə mübarizə aparmaq üçün vaxtında aşkar olunmasının vacibliyini vurğulayıb: “İnsanlar bu problemə bağlı nə qədər çox eşidərlərsə, məlumatlı olarsa, bundan qorunmaq, vaxtında aşkar olunması üçün xəstəxanalara daha tez müraciət edib, rutin olaraq bu testlərdən keçəcəklər. HIV virusu ilk bədəndə daxil olduqda daha çox qripəbənzər əlamətlər olur. Boğaz ağrısı, halsızlıq, hərərət, əzələ ağrıları, boyunda limfa düyünlərinin olması, ishal kimi əlamətlər olur ki, əksəriyyət bunu hansısa respirator infeksiyalarla səhv sala bilər. Amma müəyyən müddət keçdikdən sonra xəstədə bu simptomlar qalmır və o, özünü yaxşı hiss etməyə başlayır. Müəyyən bir müddət keçəndən sonra HIV mərhələsi başlayan zaman bədənin müqaviməti azalmağa başlayır, ikinci infeksiyalar ortaya

çıxır. Xəstə bu zaman həkimə müraciət edir, məlum olur ki, artıq gecdir. Bu mərhələyə gəldikdən sonra müalicə də çətinləşir. Bir neçə infeksiya da yaranabilir. Hətta HIV-lə birgə onkoloji problemlər də ola bilər. Davamlı olaraq QİÇS-lə bağlı maarifləndirmə olmalıdır, vaxtında xəstəlik aşkarlanarsa,

həm xəstəliyin ağırlaşmasının, həm də başqalarına keçməsinin qarşısını almaq olar. Əgər xəstə vaxtında müraciət edərsə, müalicə aparıldığı müddətdə ətrafa təhlükəli olmaz. Xəstəliyin zamanında aşkar olunması üçün testlərdən keçməlidirlər”.

□ **Afaq MİRAYIQ,**
“Yeni Məsvət”

“Nar” müştəri məmnuniyyəti üzrə beynəlxalq sertifikatla layiq görüldü

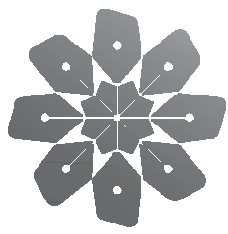

“Nar” müştəriönlümlülük strategiyasının beynəlxalq səviyyədə tanınması ilə daha bir uğura imza atdı. Mobil operator ISO 9001:2015 Keyfiyyətin İdarə olunması və ISO 10002:2018 Müştəri Məmnuniyyətinin İdarə olunması üzrə beynəlxalq sertifikatla layiq görüldü. Qiymətləndirilmə aparıcı beynəlxalq yoxlama və sertifikatlaşdırma şirkəti olan “Bureau Veritas Group” tərəfindən aparılıb. “Nar” müştərilərinə etibarlı şəkildə yüksək keyfiyyətli xidmətlər təqdim etmək öhdəliyini davamlı şəkildə nümayiş etdirərək Beynəlxalq Standartlaşdırma Təşkilatının meyarlarına cavab verib.

“Nar”ın Baş İcraçı Direktoru Qunnar Panke bildirib ki, ISO sertifikatları mobil operatorun müştəri məmnuniyyətinin təmin olunması məqsədini bir daha təsdiq edir: “Müştəriönlümlülük və sərfəli qiymət “Nar”ın əsas dəyərləridir. Bu sertifikatlar bizim hazırda sistemə və müştəriönlümlü proseslərin uğurla tətbiq olunmasını əks etdirir. Biz keyfiyyətin idarə edilməsində ən yüksək standartları saxlamaq üçün bu proaktiv yanaşma ilə davam edəcəyik” - Qunnar Panke vurğulayıb.

ISO və ya Beynəlxalq Standartlaşdırma Təşkilatı məhsulların, xidmətlərin və sistemlərin keyfiyyətini, təhlükəsizliyini və səmərəliliyini təmin etmək üçün beynəlxalq səviyyədə tanınmış standartları müəyyən edən qlobal qurumdur. ISO standartlarına uyğunluq mükəmməlliyə sadiqliyi göstərir, dünya miqyasında müxtəlif sənaye sahələrində etimadı və etibarlılığı gücləndirir.

Hazırda 2,2 milyon abunəçiyə yüksək keyfiyyətli rabitə xidmətləri göstərən “Nar” son 5 ildə Müştəri Loyallığı İndeksində görə ölkədə lider mobil operatordur. Mobil operator müştəriönlümlülük strategiyasına sadiq olaraq sərfəli qiymət qarşılığında üstün xidmət təqdim edir.

**Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi**

**Dini və milli tolerantlıq, millətlərarası
münasibətlərin inkişaf etdirilməsi**

**"AŞ PA-nın Azərbaycana münasibətdə davranışları ilə
ASALA terror qruplaşmasının, yaxud siyasiləşmiş terror
təşkilatı olan Daşnaksütyunun fəaliyyəti arasında faktiki
olaraq fərq qalmayıb".**

Bunu **Milli Məclisin deputatı Bəhruz Məhərrəmov** söyləyib. (Azertac) O qeyd edib ki, daha da təəssüf doğuran məqam, Fransanın Almaniyanı da bu prosesin çirkli iştirakçısına, daha dəqiq desək, Şvabenin təmsalında Almaniyanı muzdlu icraçıya çevirməsidir. Nəticədə, 74 il öncə insan hüquqları və əsas azadlıqlarının dəstəklənməsi, vahid səylərlə hərəkət edən və siyasi ənənələrin, idealların, azadlığın və hüququn aliliyinə sədaqət yolu ilə üzvləri arasında böyük birliyə nail olmaq kimi məqsəd müəyyən etmiş Avropa Şurası bu gün neoimperialist məqsədlər üçün alətə çevrilən, işğal, separatizm, ən dəhşətli isə terroru müdafiə edən orta əsr təfəkkürlü radikal dini kluba çevrilib. Xüsusən AŞ PA özünü təşkilatın Nizamnaməsi və hamılıqla qəbul edilmiş beynəlxalq hüququn normalarında nəzərdə tutulan prinsiplərə zidd gedərək bəşəri dəyər olan insan haqları və demokratiya kimi meyarları özünün fəaliyyətində ucuz təsir alətinə çevirən erməniperəst, islamofob və türkofob dairələrin platforması kimi doğrultmaqdadır.

Qeyd edək ki, yanvarın 24-də Azərbaycanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasındakı nümayəndə heyəti bəyanat verərək AŞ PA ilə əməkdaşlığı və təşkilatda iştirakını qeyri-müəyyən müddətə dayandırmaq qərarını elan edib. Bəyanatı səsləndirən nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov, qərarı təşkilatda olan Azərbaycana qarşı ədalətsiz mövqe, islamofob, azərbaycanofob meyllərlə əlaqələndirib.

Qərbi Azərbaycan icması da öz bəyanatında qeyd edib ki, Azərbaycana qarşı təxribat AŞ PA-nın islamofob mahiyyətini bir daha üzə çıxardı: "Avropa Şurası Parlament Assambleyasında Azərbaycana qarşı son təxribat bu qurumun səlibçi, islamofob mahiyyətini bir daha üzə çıxardı. Biz buna AŞ PA-nın Ermənistan üzrə həm-məruzəçilərinə qayıdış hüququmuzla məşğul olmaq çağırışı ilə 1 mart 2023-cü il tarixində göndərdiyimiz məktuba cavab verilməyində tam əmin olmuşduq.

Din və tolerantlıq

ÜSAVAT
N 15 (8388) 26 yanvar 2024

Avropanın "qalstıqlı" islamofobları

Azər Hüseynov: "Azərbaycan, türk dövlətləri və regionun digər ölkələri yeni formatlar qurmalıdır"

Ermənistandan olan deputatların AŞ PA-nın anti-Azərbaycan qətnaməsini dəstəkləməsi isə Ermənistanın sülhlə bağlı verdiyi açıqlamalarda səmimi olmadığını göstərir".

AĞ Partiya başqanının ideoloji məsələlər üzrə müşaviri, siyasi şərhçi Azər Hüseynov mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a dedi ki, Avropa təsisatlarından bundan başqa hərəkət gözləmək olmazdı: "Avropa siyasi və insani münasibətlər sistemi mənfəət üzərində qurulub. Sizə bir müqayisə verim. Baxın, İslam Şərqinin fəth anlayışı ilə Qərbi Avropanın işğal anlayışı

arasında fərq var. Osmanlı və Səfəvinin fəth etdiyi torpaqlarda hansı xalq dilini itirdi, dinindən zorla döndərildi? 600 illik hakimiyyəti dövründə serblər, xorvatlar, macarlar, albanlar və digərləri öz dilini qorunmadı? Səfəvinin hakimiyyəti, sonra Qacarların hakimiyyəti altında ermənilər, gürcülər, digərləri hamısı öz dilində danışmırmı? İndi görək, Avropa sivilizasiyasının öndərləri keçdikləri yerlərdə ot bitibmi? İspanlar keçən yerdə Əndəlüs qalıbmı? Katalonlar və basklar az qala öz dilini itirsin. İngilislər keçən yerdə İrland və Şotlandların 90 faizi artıq öz dilini bilmir. Osmanlı Yaxın Şərqdə

olandı Fələstin, Suriya, İraq, Liviya xalqları xoşbəxt deyildimi? Osmanlı getdi, bu gün dünyanın gözü önündə Fələstin, Suriya, İraq faciələr yaşamırmı? Səfəvi, sonra Əfşar və Qacarlar Qafqazda olanda erməni problemi var idimi? Bu Avropanın imperialist zehniyyətləri ancaq regionlara yeni ünsürlər köçürüb dərd gətirməyibmi? Bu gün Avropanın qurumları öz xalqları ilə uçuurma səbəb olmayıbmi? Bir xalqın faciəsi Avropada milyonlarla sadə insanın vicdanını oyadıb həmin o AŞ PA-ları, Aİ-ləri hesaba çıxarmırmı? Dünyaya LGBT iyrənciliyini qanuniləşdirib təqdim edən,

hətta Fransada, digər yerlərdə "ər-ər"ləri nazir edən bu zehniyyət deyilmi? AŞ PA-nın ona görə erməniləri müdafiə etməsi yenilik deyil. Bunların bir çoxunun "vicdan"larında ermənilər hələ də "xaçlılar"ın müttəfiqidir. Dünyanın siyasi düzəni dəyişir. Hər sahədə irqçi avrosentrizm bitməlidir. Biz də zehnimizdən çıxarmalıyıq ki, Avropa institutları dünyanı "xilas edəcək". Azərbaycan, Türkiyə, türk dövlətləri və regionun digər ölkələri yeni formatlar qurmalıdır. Avropa hələ getsin bataqlığa saldıqı Ukraynanı oradan çıxarsın. Dünya dəyişir. Mərkəz dəyişir. Bu, yaradılış alqoritmidir".

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Afaq MİRAYİQ

Xaricdəki soydaşlarımızla bağlı vacib sənəd

DABF Azərbaycan hökumətinə müraciət göndərdi

Dünya Azərbaycanlılarının Beynəlxalq Fondu hökumətə xaricdə yaşayan azərbaycanlıların problemləri ilə bağlı mühüm sənəd təqdim edib. 33 bənddən ibarət olan sənəddə xaricdə yaşayan soydaşlarımızın qarşılaşdıqları problemlərin həlli istiqamətində təkliflər yer alıb.

Bakupost.az xəbər verir ki, fondun katibliyinin təqdim etdiyi bu təkliflər aparılan müxtəlif araşdırmaların, diaspor rəhbərləri, ayrı-ayrı elm və iş adamları tərəfindən daxil olan çoxsaylı müraciətləri əsasında hazırlanıb.

Təkliflərdə xaricdəki diplomatik korpusların fəaliyyətinin daha səmərəli qurulması, dövlət-soydaş münasibətlərinin tənzimlənməsi, lobbicilik fəaliyyətinin təşkili, alimlər, jurnalistlər və iş adamları arasında düzgün rabitənin qurulması, xaricdə yaşayan iş adamlarının Azərbaycana investisiya yatırmasının təşviqi üçün onlara əlverişli biznes mühitinin yaradılması, ölkəmizə gələn soydaşlarımızın qeydiyyat prosedurlarının sadələşdirilməsi yolları və digər aktual məsələlər yer alır.

DABF bu istiqamətdə ciddi araşdırmalar aparıb, sorğular həyata keçirib. Fond hesab

**INTERNATIONAL
FOUNDATION OF
WORLD AZERBAIJANIS**

edir ki, mövcud problemlərin həlli istiqamətində səylər dövlətin iştirakı ilə birgə aradan qaldırılmalı, ortaya çıxan həlli zəruri məsələlər məhz Azərbaycan dövlətinin iradəsi ilə həll olunmalıdır.

Təkliflər Prezident Administrasiyasına, Milli Məclisə və Nazirlər Kabinetinə təqdim olunub.

Təkliflər:
Yeni hədəflər naminə - diaspor sahəsində həlli vacib məsələlər...

1. Diaspor sahəsində koordinasiya və vahid idarəetmə məsələlərində keyfiyyət dəyi-

şikliklərinə nail olmaq.

2. Diplomatiya nümayəndələrinin diaspor arasında işin səmərəliliyinin artırılması.

3. Diaspor sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi və Dövlət proqramlarının qəbulu.

4. Mədəniyyət, sosial və humanitar sahələrdə fəaliyyətin yenidən təşkili.

4.1. Diasporun peşəkar televiziya kanalı yaradılmalı və "Azerspeys"ə çıxışı təmin edilməlidir. Bu TV kanal vasitəsilə Azərbaycan dili, mədəniyyəti, tarixi, filmləri, musiqisi, folkloru, adət-ənənələri və

turizmi haqqında davamlı informasiyalar yayılmalıdır.

4.2. Xarici ölkələrdə Azərbaycan dilində fəaliyyət göstərən məktəblərin (Azərbaycan məktəbləri) sayı artırılmalı, tədris metodik vəsaitlər və maddi-texniki təminatına yardım göstərilməli, onlayn dərslərin əhatə dairəsi genişləndirilməlidir.

4.3. Əsasən ingilis, fransız, alman və rus dillərində Azərbaycanda tolerantlıq və multikulturalizmdən bəhs edən qısametrajlı filmlərin çəkilərək beynəlxalq müsabiqələrdə yayımı təmin edilməlidir.

4.4. Xaricdə yaşayan azərbaycanlıların (elm adamları, iş adamları, nüfuzlu şirkətlərdə çalışan və digər fəaliyyət növü ilə məşğul olan mütəxəssislər, jurnalistlər, vəkllər, həkimlər) ixtisaslaşdırılmış qurumları yaradılmalı, ildə ən azı bir dəfə toplantılar keçirilməli, Azərbaycan dövləti tərəfindən xaricdə təşkil olunan tədbirlərdə (yaşadıqları və fəaliyyət göstərdikləri ölkələr üzrə) iştirakları təmin olunmalıdır.

4.5. Xaricdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan əsilli alimlərin əsərləri milli universitetlərdə tədris olunmalı (bu proses həm də diasporumuzun akademik səviyyəyə qaldırılmasını sürətləndirəcək), onların yerli (yaşadıqları ölkələrdə) və milli (Vətəndə) mediada PR aparılmalıdır.

4.6. Xaricdə yaşayan Azərbaycan əsilli mütəxəssislərin həm Azərbaycanda, həm də Azərbaycanın dünyanın müxtəlif ölkələrində həyata keçirdiyi layihələrdə iştiraklarına dəstək göstərilməlidir.

4.7. Böyük şəhərlərdə yaşayan azərbaycanlıların dini ibadətlərinin asanlaşdırılması məqsədilə həmin şəhərlərdə din xadimləri təhkim olunmalıdır (məsələn, Türkiyə təcrübəsi). Bu sahədə ciddi problemlər var. Bəzən soydaşlarımız xarici dövlətlərin ideologiyalarının təbliğatına uyur, xarici kəşfiyyatın təsiri altına düşürlər).

4.8. Xarici tibbi siğortalıların Azərbaycanda, Azərbaycan tibbi siğortalıların isə xaricdə tanınması üçün mexanizm işlənib hazırlanmalıdır.

Məlumat üçün: Dünya Azərbaycanlılarının Beynəlxalq Fondu 2023-cü ilin may ayında 20-dən çox ölkədə fəaliyyət göstərən diaspor rəhbəri, iş adamı və ictimai xadimlərin iştirakı ilə İsveçin Stokholm şəhərində təsis olunub, avqust ayında qeydiyyatdan keçib. Yarandığı qısa müddət ərzində Fond Azərbaycanda və dünyanın müxtəlif ölkələrində 14 tədbir keçirib. Hazırda xaricdə təhsil almaq istəyən gənclərlə bağlı növbəti layihəsi icra mərhələsindədir.

Fondun yaradılmasının missiyası aydın, məqsədi arzuolunan, fəaliyyəti şəffaf, hədəfləri konkretir.

Fondun vəzifəsi xaricdə yaşayan azərbaycanlıların hüquqlarının müdafiə etmək, onların təşkilatlanmasına hüquqi və ideoloji yardım göstərmək, Azərbaycana qarşı aparılan informasiya müharibəsində dövlətin yanında olmaq, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların Azərbaycana verə biləcəyi faydaları realizə etmək, onlarla Azərbaycan Respublikası arasında körpü rolunu oynamaq, xaricdə yaşayan vətəndaşla dövlət arasında bağları möhkəmləndirməkdir.

MUSAVAT

Son səhifə

N 15 (8388) 26 yanvar 2024

Mütəxəssislər sirri aədlər: xoşbəxtliyimiz qollarımızın arasında imis

"Təmas, toxunuş bədənə faydalı təsir göstərir və əhvalı yaxşılaşdırır". Bu barədə rusiyalı kardioloq Olga Bokeriya qanda stres hormonunun səviyyəsini azaltmağın yollarından danışarkən bildirib. Onun sözlərinə görə, toxunmaq xoşbəxtlik hormonu olan oksitosinin ifrazını stimullaşdırır. Kardioloq emosional dəstəyin ürək-damar xəstəlikləri riskini azaltacağını qeyd edib.

"Alimlər sübut ediblər ki, bir neçə dəqiqə partnyoru ilə qucaqlaşan qadınlarda oksitosin səviyyəsi daha yüksəkdir", - deyir o bildirib. Mütəxəssis toxunmaq və qucaqlaşmağın, həmçinin stres hormonu olan kortizolun səviyyəsini azaltacağını qeyd ediblər. "Sevdiklərinizlə fiziki təmasdan qaçmamalıdır. Qucaqlaşmalar hər gün 5-10 dəqiqə davam edərsə, əhəmiyyətli təsir əldə edilə bilər", - deyir o vurğulayıb.

Bu sadə vərdişlər uzun və sağlam yaşamağa kömək edəcək

Uzun və sağlam yaşamağın sirləri illərdir araşdırılır. Zamanı geri qaytarmağın yolu olmasa da, qocalma prosesini yavaşlatmağa və ömrü uzatmağa kömək edən sadə vərdişlər mövcuddur. İnsan ömrü getdikcə uzandıqca bu dövrün sağlam şəkildə keçməsi böyük əhəmiyyət kəşf edir. Bəs uzun və sağlam həyat üçün nə etmək olar?

Daha çox bitki və balıq istehlak edilməlidir. Daha az et yeyilməli, daha çox bitki qəbul edilməlidir. Daha çox idman etmək. İstər sürətli gəzinti, istər üzgüçülük, istərsə də tennis matçı olsun, hər kəs idmanın sağlamlıq üçün çox vacib olduğunu bilir. Zərərli vərdişlərdən uzaq olmaq, xüsusilə də siqaret çəkməmək. İstənilən mərhələdə siqareti tərgitmək əhəmiyyətli sağlamlıq faydaları təmin edə və gözlənilən ömrü artırır. Sosial olmaq. Sağlam həyat sürmək təkcə idman zalına getmək və ya tərəvəz yeməkdən ibarət deyil. Kifayət qədər yuxu almaq və stressi azaltmaq. Kifayət qədər yuxunu və stressi idarə etmək daha uzun yaşamaq üçün əhəmiyyətlidir.

Söyüş söyən tutuqşular: Böyük Britaniyada zoopark əməkdaşları əsir-yesir qalıblar...

Böyük Britaniyada zooparkın əməkdaşları tutuqşuların söyüş söymələrinin qarşısını almağa çalışırlar. Qeyd olunur ki, İngiltərənin şərqində yerləşən Linkolnşir Vəhşi Təbiət Parkına bağışlanan 5 tutuqşu söyüş söyür. Zoopark işçiləri bu quşları digər tutuqşulardan təcrid ediblər ki, onlar da söyüş söyməyə başlamasınlar. "Biz onları daşıyanda onlar daşıyıcıları söyürdülər, bu fenomenal və çox pis, əsl söyüş idi", - deyir zooparkın direktoru Stiv Nikols bildirib.

Onun sözlərinə görə, tutuqşuları sürüden təcrid etmək öz bəhrəsini verir, lakin quşlar hələ də bəzən nalayiq sözlər işlədir və insan gülüşünə bənzər səslər çıxarırlar.

Cənub qütbündə imperator pinqvinlərin koloniyaları aşkar edildi

Britaniyanın Antarktika Tədqiqat İnstitutu (BAS) Cənub Qütbündə apardığı peyk müşahidələri nəticəsində imperator pinqvinlərin dörd yeni koloniyasını aşkar edib. Bu barədə BAS-dan açıqlama verilib. Açıqlamaya görə, buzlaqlarda həyat şərtlərinin dəyişməsi səbəbindən koloniyalar yerlərini dəyişir və bu yerdəyişmələr peyk vasitəsilə izlənilir.

Müşahidələr zamanı daha əvvəl məlum olan koloniyaların 30 kilometrədən çox yerəyişmə etdiyi ortaya çıxıb və həmçinin kəşf olunmamış imperator pinqvinlərin yeni koloniyalarına rast gəlinib.

Yeni koloniyalardan birinin Makdonald buz dağlarında yaşadığı məlum olub. Qeyd edilib ki, yeni koloniyaların kəşfi ilə Cənub qütbündəki imperator pinqvinlərin koloniyalarının sayı 66-ya çatıb.

Stiv əlavə edib ki, indiyədək tutuqşuların söyüş söyməsi ilə bağlı ona ziyarətçilərdən heç bir şikayət daxil olmayıb.

Okean dibi üçün zəruri bitki dünya təbiəti üçün fəlakət mənbəyi imis

Yer kürəsində istixana qazlarının yeni mənbəyi meydana olub. Bunlar buzlaqların eriməsi ilə ortaya çıxan mamırlardır. Bu barədə Rusiya Elmlər Akademiyasının Sibir Bölməsinin Krasnoyarsk Elmi Mərkəzinin alimləri elan ediblər. Onların araşdırmalarının nəticələri "Marine Pollution Bulletin" jurnalında dərc olunub.

Bildirilir ki, ötən ilin yayı Antarktidada rekord dərəcədə isti olub, qitə ətrafındakı dəniz buzunun miqyası 1979-cu ildən bəri ən aşağı səviyyəyə olub. Buzlaqların eriməsi nəticəsində səthdə minilliklər boyu buz qatının altında gizlənmiş fosil mamırlar meydana çıxıb. İndi də həyatlı proseslər zamanı metan buraxan mikroorqanizmlər qədim mamırlara çıxış əldə ediblər. Beləliklə, qapalı daire emələ gəlir: artan temperatur buzların eriməsinə səbəb olur, onun altından çıxan mamırlar metan istehsal edən bakteriyalar üçün qidaya çevrilir və bu da öz növbəsində istiləşməyə səbəb olur.

Bunları bilirsinizmi?

- * Çində ingiliscə danışanların sayı Amerikadakılardan daha çoxdur.
- * Çox məcbur qalmadıqca qar yeməyin. Çünki onu əritmək üçün bədəndə olduqca çox enerji sərf edilir.
- * İnsanlar oksigensiz 3 dəqiqə, susuz 3 gün və yemək yemədən 3 həftə yaşaya bilər.
- * 2011-ci ildə Yaponiyada baş verən 8,9 ballıq zəlzələ nəticəsində günlərin uzunluğu 1,8 mikro saniyə azalıb.
- * Qarışqalar məcbur qaldıqlarında 2 həftə ərzində suyun altında yaşaya bilirlər.
- * Vakuumda (havasız və cazibə qüvvəsinin olmadığı məkanda) ağlamaq mümkün deyil. Çünki göz yaşa aşağı doğru hərəkət edə bilmir və gözdən yaş çıxmır.
- * İnsanların omba sümüyü betonndan daha möhkəmdir.
- * Ağcaqanad əleyhinə spreylər əslində onların insanlara yaxınlaşmasını əngəlləmir. Sadəcə olaraq ağcaqanadların hissiyatını bağlayır və bir növ insanları gizləyir.
- * "Süd yolu" qalaktikasında 400 milyarddan çox ulduz olduğu düşünülür.
- * Bir insan gündə ən az 500 litr oksigen istifadə edir.
- * Hər gün 275 milyona yaxın yeni ulduz yaranır.
- * Gözlərin hər biri 130 milyondan çox görmə sinir hüceyrəsindən ibarətdir. Hər hüceyrənin içində isə 100 trilyon atom var. Bu rəqəmlər isə ümumilikdə dünyadakı bütün ulduzların sayından daha çoxdur.
- * Hazırda dəniz aləmində 180-nə yaxın balıq növü işıq görmədən yaşayır.
- * Əgər bir sözü xatırlamaqda çətinlik çəksəniz, yumruğunuzu sıxın. O zaman beyinin fəaliyyəti daha da artır və yaddaşı işə salmağa kömək edir.
- * 600 kiloqramlıq bir balının ürək damarının içinə bir insan yerləşə bilər.

Yunanıstan hökuməti eynincinslilərin evliliyinə icazə verməyi planlaşdırır

Yunanıstan hökuməti yaxın vaxtlarda eynincinsli cütlüklərin nikahına dair qanun layihəsini parlamentə təqdim edəcək. Bu barədə ölkənin baş naziri Kiriakos Mitsotakis Nazirlər Kabinetinin iclasında çıxışı zamanı deyib. Onun sözlərinə görə, vətəndaş nikahında bərabərlik haqqında qanun layihəsi bütün vətəndaşlar üçün bərabərliyə nail olmağa yönəlmiş mühüm addımdır. "Bu, ilk növbədə artıq eyni cinsli valideynlərlə yaşayan uşaqları qorumaq məqsədi daşıyır. Bu uşaqlar bütün digər uşaqlar kimi hüquqlara malik olmalıdırlar", - deyir o vurğulayıb.

Eynincinsli cütlüklərin nikahına dair qanun layihəsi fevralın birinci yarısında qəbul ediləcəyi gözləntiləri ilə yaxın günlərdə parlamentə təqdim olunacaq.

Xərçəng xəstələrinin ömürlərinin uzunluğu proqnozlaşdırılacaq

Kişilər üçün prostat xərçəngi ən ölümcül xərçənglərdən biri olaraq qalır, ona görə də xəstəliyin ən təsirli müalicə üsullarını axtarmaq vacibdir. Yel Tibb Məktəbinin alimləri araşdırma aparıb və xəstəliyi müalicə etməyin ən yaxşı yollarını müəyyənləşdiriblər. Araşdırma "Frontiers in Medicine" jurnalında dərc olunub. Altı milyondan çox veteran haqqında elektron sağlamlıq kartlarının məlumatlarından istifadə edərək, komanda xəstələrin ömrünün uzunluğunu daha yaxşı xarakterizə etmək üçün iki böyük araşdırma aparıb.

İlk araşdırmada qrup xəstələrdə ölüm nisbətini proqnozlaşdırmaq üçün laboratoriya göstəricilərinə əsaslanan proqnoz indeksi hazırlayıblar. Daha sonra komanda 18 il ərzində prostat xərçəngi diaqnozu qoyulmuş xəstələrin məlumatlarını araşdıraraq retrospektiv kohort tədqiqatı aparıblar. Müəlliflər hazırladıqları metodu qiymətləndirmək istəyiblər və nəticələr onun effektivliyini göstərib. Texnologiyaların müəlliflərinin fikrincə, bu vasitə həkimlərə daha uyğun müalicə təyin etməyə kömək edəcək. Gələcəkdə elm adamları prostat xərçəngi olan xəstələrin ömrünün proqnozlaşdırılması üçün hazırlanmış metodu təkmilləşdirməyə davam edəcəklər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: venimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Son dəqiqə" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Lisenzia N: B 114
SAYI: 1.500